

Deutsche Minderheitenselbstverwaltung Szekszárd *Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat*

Sitz und Postanschrift: H - 7100 Szekszárd Hrabovszki u.10.

Bankverbindung : Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt . 7100 Szekszárd , Mártírok t. 5-7.

Kontonummer: 11746005 -15416566 – 0433 0000

A német nemzetiségi nevelés és oktatás helyzete városunkban

A Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat /SZNKÖ/ 1994-es megalakulása óta kiemelkedően fontos jelentőséget tulajdonított a városunkban folyó német nemzetiségi nevelésnek. Erre a lehetőséget a kisebbségi törvény, valamint a közoktatási törvény biztosítja, valamint a város önkormányzata folyamatosan jelentőségének megfelelően figyelemmel kísérte és támogatta. Az utóbbi években Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése napirendként külön is tárgyalta a német nemzetiségi nevelés és oktatás helyzetét.

A város önkormányzati fenntartású intézményei közül az I.sz.Óvodában, a Wunderland Óvodában, a Babits Mihály Általános Iskolában, a Dienes Valéria Ált.Iskola, Grundschule-ban, valamint az V.sz.Általános Iskolában folyik német kisebbségi nevelés és oktatás. Az előzőekben felsorolt intézmények vezetőitől – akikkel a SZNKÖ folyamatos szakmai kapcsolatban van – kértünk tájékoztatást az intézményükben folyó német nemzetiségi nevelés helyzetéről.

1./ Az óvodai nevelés:

I. sz. Óvoda: A városban mint Wosinsky utcai óvoda ismert. 2008 óta az intézménynek új neve van: „ Szekszárd és Szálka Óvodafenntartó Társulás”. Az óvodában 11 csoportban folyik a nevelés, ebből ötben német nemzetiségi jelleggel. Jelenleg az intézményben 251 gyermek közül 92 részesül német-magyar kétnyelvű nevelésben.

A Wunderland Óvoda fenntartója 2005 nyara óta a SZNKÖ, Szekszárd Megyei Jogú Várossal kötött közoktatás megállapodást követően. A város az intézményben nevelődő szekszárdi gyermekek után a többi óvodába járókkal megegyező összegű támogatást biztosít. Az óvodába 258 gyermek jár, valamennyi német nemzetiségi nevelésben részesül. A SZNKÖ a kisebbségi fejkvótán felül a maga speciális kapcsolataival, külön pályázati lehetőségeivel igyekszik a munka körülményeit javítani, eddig mintegy 26 millió Ft értékben. Az elkövetkező év legfontosabb kihívása az intézmény felújítását, energetikai rendszerének korszerűsítését jelenti. Az ehhez szükséges pályázatot önkormányzatunk benyújtotta, a szükséges önrészt Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlésének segítségével biztosítja.

Az óvoda-pedagógusok képzettsége jó, a folyamatos képzésre önkormányzatunk hangsúlyt fektet, részint biztosítjuk az Illyés Gyula Főiskola német nemzetiségi óvónőképzésének gyakorló terepét, másrészt a Baden-Württembergi Caritassal kiépített kapcsolatainknak köszönhetően színvonalas a pedagógus továbbképzés és a kétnyelvű környezet.

A részleteket illetően utalunk mindkét intézmény vezetőjének jelentésére.

2./ Általános Iskolai oktatás:

A város önkormányzati általános iskolái közül a Babits Mihály Ált. Iskolában, az 5.sz.Általános Iskolában, valamint a Dienes Valéria Ált. Iskola Grundschule-ban folyik számottevően a német nemzetiségi, utóbbi intézményben ezen felül a német kéttannyelvű képzés. A Babitsban az utóbbi évek átlagát tekintve 190 gyermek részesül német nemzetiségi oktatásban. Szép eredményeket értek el az iskola tanulói a szépkiejtési versenyekben, hagyományörzésben. Az iskola eredményeit és gondjait a vezetői jelentés tartalmazza.

Az 5.sz.Ált.Iskolában átlagosan a tanulók 30%-a részesül német nemzetiségi képzésben, táncoktatást szerveznek, Márton-napi rendezvényeik városszerte ismertek.

A német nemzetiségi, két tannyelvű iskolai képzés „fellegvára” a Dienes Valéria Általános Iskola, Grundschule. Az eredmény a korábbi igazgatónak /Vitéz Zsolt/ és a kinevelt utódnak /Farkas Pálné/ jelentős részben köszönhető. A gyermekek jelenleg 60% felett igénylik a német nyelvű képzést, ehhez színvonalas, lelkes tanári team áll rendelkezésre.

A Szekszárdi Német Önkormányzat oktatási és kulturális autonómiájának két pillére van: a Wunderland Óvoda és az itt emelt szintű német nyelvi képzésben részesülő gyermekeket fogadó Dienes Valéria Ált. Iskola, Grundschule. Utóbbi intézmény Szekszárd Megyei Jogú Városával történő közös működtetésére irányuló tárgyalások megindultak. Eredményeikről feltehetően a továbbiakban lehet beszámolni.

Szekszárd, 2008. 11. 18.

**Dr. Józán-Jilling Mihály
elnök**

Német nemzetiségi nevelés – fejlesztés helyzete intézményünkben

1. Intézményünk működési feltételei:

Az intézmény neve : 1. Számú Óvoda Kindergarten

Az intézmény címe : 7100 Szekszárd, Kölcsey ltp.15.

Intézményünk működési helyei :

- Kölcsey ltp.15. - 4 gyermekcsoport
- Wosinsky ltp.4. - 4 gyermekcsoport / német kétnyelvű kisebbségi neveléssel/
- Bajcsy Zs.u.6. - 2 gyermekcsoport
- Szálkai Tagóvoda - 1 gyermekcsoport / német kétnyelvű kisebbségi neveléssel /
7121 Szálka, Petőfi u.3.

Összesen : 11 gyermekcsoport – ebből 5 gyermekcsoportban német kétnyelvű kisebbségi nyelvi nevelés folyik.

- Intézményünk neve 2008.08.01.- től változott.
Oka : Szekszárd és Szálka Óvodafenntartó Társulása.
- 2008. október 1. - i statisztika alapján összes gyermek : **251** fő.

Ebből német kétnyelvű kisebbségi nevelésben is részesül :

- o Wosinsky óvodai épületben : 92 gyermek – januárig még 6 – al bővül a kicscsoport létszáma.
- o Szálkai tagóvodában : 12 gyermek.

Örömmel nyugtázható intézményünk jó hírneve, a német nyelvi nevelés iránti érdeklődés a szülők óvodaválasztásánál.

- Intézményünk részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv.
Tárgyi feltételeink folyamatos bővítését fontosnak tartjuk. Az utóbbi években prioritást kapott az udvarok parkosítása, szépítése, a játék – mozgás – és képességfejlesztő eszköztárunk , infrastrukturális feltételrendszerünk bővítése, korszerűsítése. A költségvetési pénzüsszeg mellett a nyertes pályázatok illetve a szülői rendezvények pénzforrásai jelentős segítséget nyújtottak. A Wosinsky épületben a berendezési tárgyak cseréjénél (asztal- székek, kiegészítő fonott kellékek) a hagyományörzés fontos szerepet kap. (Ófalu – faesztergyalyos, kosárfonók)
- Személyi feltételeink a törvény által előírtan biztosítottak. Valamennyi óvodapedagógus felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A német kétnyelvű

nevelést megfelelő szakképzettséggel rendelkező óvodapedagógusok végzik mind az 5 gyermekcsoportban. A Wosinsky óvodai épületben 1991 – től 2006 – ig stabil volt a németes óvodapedagógus testület. 2006 – ban 1 fő , 2008 – ban 2 fő németes óvodapedagógus nyugdíjazása miatt új kolleganők kerültek testületünkbe. Szakmai végzettségük, felkészültségük , az önképzés iránti igényük, eddigi tapasztalataim alapján garanciát látok a német nyelvi nevelés színvonalas folytatására.

A német munkaközösség vezetői megbízást Ordas Andrásné kapta meg. Belső továbbképzésünkben a jövőben is fontosnak , a gyakorlati munka legfőbb segítőjének, az egymástól való tanulás kiváló lehetőségének tekintjük a német munkaközösség tevékenységét, a szükséges feltételek biztosítását.

2. Német kétnyelvű kisebbségi nyelvi nevelés, fejlesztés helyzetképe

Intézményünkben az 1998/99. nevelési évtől saját fejlesztésű nevelési programmal dolgozunk, melyet 2004 – ben módosítottunk. Kiegészítettük a „ fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére „ fejezettel, melyhez megfigyelési, felmérési anyagokat készítettünk az elért szintek méréséhez, értékeléséhez. Színvonalas pedagógiai munkánk alapfeltétele Helyi nevelési Programunk. A programban külön fejezetben kap helyet a német kétnyelvű kisebbségi nyelvi nevelés – fejlesztés, a nemzetiségi alapelvekre kidolgozottan. Programunk értelmében intézményünkben kiemelt helyet foglal el és a német nyelvi nevelést hatékonyan segíti:

- a játék – játékba ágyazott tanulás,
- a mozgás, cselekvés, beszéd – kommunikáció,
- a komplex nevelés, differenciált képességfejlesztés elsősorban mikro-csoportos szervezési formában,
- a környezeti nevelés, közvetlen tapasztalatszerzés (évszakok változásai, növények, állatok, a természet szépségei, ünnepek).

Eredményeink, pozitív tapasztalataink a német kétnyelvű csoportokban a következőkben összegezhetők:

- Fontosnak tartjuk kiscsoporttól kezdve – felmenő rendszerben -, hogy a gyermekeket a napirend tevékenységrendszerében a német nyelv léggömbje vegye körül.
- A különböző játékfajtákban rejlő lehetőségeket hatékonyan kiaknázzuk a nyelvi ismeretek reprodukálásához, a változatos gyakorlásokhoz.
- A tevékenységekben cselekvéssel, mozgással segítjük a nyelvi nevelés iránti érdeklődést, aktivitást, együttműködést, kommunikációt. Kiemelten a mindennapos testnevelések, gondozási teendők, étkezés, öltözködés, séták, kirándulások, szervezett foglalkozások.
- Szemléltetésekkel, érdekes vizuális, ének – zenei tevékenységekkel, mesélésekkel, kiosztható eszközökkel segítjük a játékos német nyelvtanulást, örömszerzést biztosítani.

- Tapasztalati úton segítjük a szókincs gyarapodását, játékos helyzetekben az egyszerű mondatok kifejezését. A szabadban vezethető foglalkozásokat hatékonyan kiaknázzuk.
- Középső és nagycsoportban életszerű szituációk teremtésével - bábozás, szituációs játék , egyszerű mesék eljátszása - nagy hangsúlyt kap a kommunikációs képességek , a helyes kiejtés, beszédbátorság alakítása a különböző szerepkörök vállalásában.
- A német nyelvtanulás hatékony, játékos módszereihez sokféle manipulációs tevékenységeket választunk, amelyek sokoldalú érzékelési, észlelési, cselekedtetési lehetőségeket biztosítanak.
- Ünnepeink, ünnepélyeink szép színfoltjai :
 - a német csoportok műsora , komplex tartalommal
 - az óvónők többszólamú éneklései, bábozásai (Télapó, Karácsony).
- A hagyományőrzés hangsúlyos szerepet kap:
 - A közeli Szálkai régi „ sváb „ lakóházak, épületek megfigyelésével, sajátosságok kiemelésével. - az évszakonkénti tervszerű kirándulások kapcsán.
 - A régi konyhaművészet összekapcsolása a modern táplálkozással pl. sütések, lekvár készítés.
 - A nemzetiségi hagyományokhoz kapcsolódó növények, eszközök megismerése tapasztalati úton. Pl. rozsmaring, szőlőművelés eszközei...
 - A Garay János Általános Iskola által megrendezésre kerülő nemzetiségi napon a nagycsoportos gyermekek népviseleti öltözetben szerepelnek.
- A „ jó gyakorlat „ összegyűjtésével projektek, segédanyagok tervezésével innovatív tevékenység valósul meg évről- évre a német munkaközösségben, amely a gyakorlati munka mozgató rugója.

A szálkai tagóvoda berendezési tárgyai, dekorációja tükrözi a hagyományőrzést. Tárgyi feltételrendszere megfelelő. Sokféle játékeszköz, könyvállomány segíti a nyelvi nevelést. A tagóvoda nevelési Programjában kiemelkedő szerepe van a művészeti nevelésnek. A művészeti jellegű tevékenységek sok lehetőséget biztosítanak a német nyelvi nevelésre, a hagyományápolásra is. /Pl. agyagozás, szövés, kukoricatörés, szüret/ Márton nap az óvodai jeles napok sorába tartozik.

Megjegyzés:

Köszönöm a Német Kisebbségi Önkormányzat vezetőségének óvodai munkánk iránti érdeklődését, a német nyelvi nevelésben tartósan színvonalas munkát végző óvodapedagógusok elismerését.

A Wosinsky óvodai épületben több éve a felújítási tervben nyílászárók cseréje is szerepel.

Szeretnénk, ha ezek a munkálatok a jövőben megvalósulnának, és ehhez kérném segítségüket.

Tisztelettel:

Szekszárd, 2008-10-29

Pernyész Józsefné
óvodavezető

Üi.sz.: No 175/2008.

Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat
Dr. Józán-Jilling Mihály elnök úr részére
SZEKSZÁRD
Prantner J. u. 7.
7100

Tárgy: beszámoló megküldése

Tisztelt Elnök Úr!

A Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat 2008. október 19-én kelt levelében megfogalmazott kérésnek megfelelően csatoltan küldjük a beszámolót az iskolánkban folyó német nemzetiségi oktatásról.

Szekszárd, 2008. november 6.

Tisztelettel:

Fetzer Györgyi
igazgató

BESZÁMOLÓ AZ ISKOLAI NÉMET NEMZETISÉGI OKTATÁSRÓL

A német kisebbségi népcsoport fennmaradásának egyik feltétele a német nyelv elsajátítása és széleskörű használata. Városunkban a német nemzetiségi életnek nagy hagyományai vannak. A legtöbb család azonban nem tudja biztosítani az anyanyelvi légkört. A gyerekek közeli és távoli környezetében főképpen magyarul beszélnek, bár a szülők, illetve hozzátartozók gyökerei sokszor Tolna megye németek lakta településeihez kötődnek. A szülők részéről e kisebbség kultúrájának, hagyományainak gyerekeikkel történő megismertetése igényként jelentkezik. Ezért vállaltuk s vállaljuk fel ezt a képzési formát. Csaknem 20 éve folyik iskolánkban nyelvoktató formában a kisebbségi oktatás.

A 2008-2009-es tanévben a nyelvoktató kisebbségi oktatásban résztvevő tanulók száma:

ÉVFOLYAM	TANULÓ- LÉTSZÁM	CSOPORTOK SZÁMA	NEMZ. OKT. -T VÁLASZTÓK ARÁNYA AZ ÉVFOLYAMON
1.	18	2	30 %
2.	12	1	24%
3.	26	2	37 %
4.	19	2	22 %
5.	24	2	40 %
6.	23	2	28 %
7.	30	2	35 %
8.	22	2	31 %

A csoportonkénti tanulólétszám átlaga: 12 fő

Az egyre csökkenő gyereklétszám sajnos a nemzetiségi képzést is érinti, bár ennek ellenére a 2. évfolyam kivételével eddig évente egy egész nemzetiségi osztályt tudtunk indítani 2 nyelvi csoporttal. A beiskolázást szeretnénk segíteni azzal is, hogy bekapcsolódunk a SULIVÁR programsorozatba is. Jó kapcsolatokat ápolunk a WUNDERLAND óvodával is.

A nyelvet csoportbontásban tanítjuk. Célunk a nyelvhasználathoz szükséges grammatikai ismeretek megtanításán túl az élőbeszéd gyakorlása, s természetesen megismertetjük tanulóinkkal a német kisebbség mindennapi életét, hagyományait.

Ennek érdekében 2001. szeptembere óta „modul”-ként 5. osztályban német hon- és népismeretet, valamint német táncot oktatunk a nemzetiségi csoportokban, így nyújtva nagyobb betekintést a kisebbség zenei- és tánc hagyományába, illetve lehetőség nyílik a hon- és népismeret keretében az egyéni gyűjtőmunkára is, pl. ételreceptek, használati tárgyak... .

Pedagógiai Programunkban kiemelt hangsúlyt kap, hogy tanulóink tanulmányaik során megismerjék a megye településein élő németek kultúráját. Ezért olyan programokat szervezünk iskolánkban, amelyekkel a tanulók identitástudatát, kisebbséghez való tartozását erősíthetjük. Kirándulásokat szervezünk olyan Tolna megyei településekre, ahol nagyobb létszámban éltek, élnek németek, tájházakat, tipikusan „sváb” foglalkozásokat űző mestereket keresünk fel. Így a gyakorlatban is mód nyílik a tanultak elmélyítésére, s további tapasztalatok gyűjtésére. Évenként visszatérő látogatói vagyunk pl. a mecseknádasdi, bátaszéki tájháznak, maradandó, s megfogható élményt nyújtva a kirándulásokkal a gyerekeknek. Nem csak láthatták a hagyományos foglalkozást űző, a szakkifejezéseket ma is önkéntelenül „svábul” mondó mestereket, de maguk is belekóstolhattak a munkába, testközelből ismerhették meg a mindennapi élet berendezési és használati tárgyait, s nem volt ritka a felismerés: „Jé, ilyen nekünk is van”. A nemzetiségi identitás kialakítását, s az elődök életének megismerését segíti az aulánkban berendezett s 2000 óta megtekinthető néprajzi gyűjtemény, mely egyrészt a hazai „svábság” öltözködését, másrészt használati tárgyait mutatja be.

A nemzetiségi képzésben résztvevő diákok számára szervezett legnagyobb rendezvényünk a Márton-nap, melyet először 2001. őszén rendeztünk meg. A megelőző hetek, napok „lázás” készülődéssel telnek, melyből minden korosztály kiveszi a részét. Németórakon felelevenítik a Szt. Márton nevéhez, személyéhez fűződő legendákat, a lámpásolásnál felhangzó éneket, illusztrációk, rajzok készülnek, s a termek is megszépülnek. Gondos munkával elkészülnek a lampionok is, melyet ki-ki ízlése szerinti motívumokkal díszít. A mindig pénteken zajló program délután az alsósok számára kézműves tevékenységeket kínál (évente mást és mást).

A délután folyamán az 5. osztályosok sokféle, változatos feladatot (puzzle, rejtvény, szerepjáték) felvonultató vetélkedőn vesznek részt, miközben a hatodikosok keze munkája nyomán, töklámpások készülnek. A nagy munkát követően a gyerekeket az ebédlőben uzsonna, - kuglóf és meleg kakaó- várja. Ezt követi az est fénypontja, a lampionos felvonulás, melyet követően a gyerekek jelképesen megosztják kiflijüket társukkal. A szülőket forralt bor várja. Az aulában az elkészült rajzokból, a korábbi Márton-napokat felelevenítő fogalmazásokból, s a honismereti kirándulásról készült kiállítás látható.

Évek óta jó kapcsolatokat ápolunk az Ifjú Szív táncsoporttal. Táncsoportjaink állandó résztvevői a Garay Ált. Iskola nemzetiségi napjának, a Pünkösdi Fesztiválnak, a Márton-napnak, s természetesen egyéb iskolai rendezvényeknek is.

Diákjaink a DBU által kínált lehetőségekkel is élhetnek, színházlátogatásokat szervezünk a tanulók érdeklődését, életkorát, nyelvtudását figyelembe véve.

Az elmúlt évek során kollegáink közül többen vettek részt másoddiplomás képzésben, így bővítve ismereteiket, módszertani tudásukat. Többen a német nemzetiségi nyelv és irodalom felső tagozaton történő tanításához kaptak ily módon képesítést.

Személyi feltételeink így a következők:

Német nemzetiségi tanítói oklevéllel rendelkezik	2 fő
Német nyelvtanári diplomával rendelkezik	2 fő
Német nemz. tanítói + német nemz. tanári diplomával rendelkezik	1 fő
Német nyelvtanári diploma + német nemz. betétlappal rendelkezik	1 fő

Így szakos ellátottságunk – figyelembe véve a 75 nemz. német órát – megoldott.

Sikeres pályázataink révén az elmúlt években sok-sok kötettel bővíthettük könyvtárunk állományát. Egyrészt új szótárak, másrészt a nyelvoktatást segítő kiadványok, harmadrészt a nemzetiségi irodalom körébe tartozó művek kerültek beszerzésre. Módunk nyílt hon-és népismeret tankönyvek, s e modul tanítását elősegítő könyvek, valamint népzenei, nyelvtanulást segítő CD-k beszerzésére is.

Pályázati pénzek felhasználásával valósítottuk meg az elmúlt évek során többször a Márton-napot is.

Rendszeres résztvevői vagyunk a tanév közben szervezett továbbképzéseknek, tanácskozásoknak is, bővítve ezek révén ismereteinket, ugyanakkor e továbbképzések jó lehetőséget biztosítanak a tapasztalatcserére is. Szívesen tanulunk egymástól „belső továbbképzések” során: egymás óráit nézzük s beszéljük meg, de van, hogy felkérésre „nyílt” továbbképzést szervezünk, betekintést nyújtva a megye német nemz. képzést nyújtó intézményeinek a munkánkba.

2004. novemberében kérdőívet juttattunk el a nemzetiségi nyelvoktatásban részesülő gyermekek szüleikhez. Egyebek mellett megkérdeztük mennyire elégedett az itt folyó oktató-nevelő munkával, illetve, megbánta-e, hogy ezt a képzési formát választotta. A visszaérkező lapok pozitív válaszai megerősítették, hogy szükség van a nemzetiségi képzésre iskolánkban. Azóta az 1. évfolyamos diákok szüleit kérjük, osszák meg velünk tapasztalataikat, hogy még örömtelibb legyen az itt folyó tanulás.

Rendszeres résztvevői vagyunk a városi, megyei, országos német nemzetiségi versenyeknek, szépkiejtési, vers – és prózamondó versenynek. Jól megálljuk helyünket, akár szövegértési, fordítási vagy komplex (írásbeli-szóbeli) fordulóról legyen szó. Diákjaink ott vannak a legjobbak között. Ápolva a több évre visszanyúló tradíciókat, előkelő eredményeket mutathatunk fel a Megyei Német Nemzetiségi Versenyeket követően, hisz évről évre ott vagyunk a legjobbak között 3-4., 5-6., valamint 7-8. évfolyamon. Jellemző példa az itt folyó munkára, hogy néhány évvel ezelőtt, iskolánk tanulója, a későbbi győztes volt az egyetlen, aki a nemzetiségi verseny szóbeli fordulóján a környékbeli németiség betelepüléséről beszélt a zsűrinek.

Levelükben kérésként fogalmazták meg, vázoljuk, miben tudná a város Német Kisebbségi Önkormányzata segíteni munkánkat.

Örömmel üdvözlöttük tavasszal a „Pädagoge des Jahres” cím kiírását, mellyel a városunkban folyó igen sokszínű, magas színvonalú munkát végző pedagógusok közül díjazták a szempontoknak leginkább megfelelőt.

Esetleg – legalább erkölcsileg – díjazhatnák egy-egy tanév végén a nemzetiségi területen, versenyeken legsikeresebb diákokat, felkészítőket.

Amennyiben anyagi természetű kérésünk is lehet, szeretnénk tovább bővíteni könyvtári állományunkat, mely bár korábbi pályázatoknak köszönhetően a legszükségesebb nemzetiségi kiadványokat, kiegészítő segédanyagokat tartalmazza, soha nem lehet teljes. Szívesen vásárolnánk legalább egy-egy csoportnyi a nemzetiségi irodalom körébe tartozó könyvet, de természetesen fontos általános iskolai szinten még egyszerűsített formában a "klasszikus" gyerekirodalom körébe tartozó művek megismerése is.

Szívesen bővítenénk a honismereti kirándulások számát is, amennyiben erre lehetőség lenne.

Bízunk a további korrekt együttműködésben, munkájukhoz sok sikert kívánunk.

Szekszárd, 2008. november 5.

Fetzer Györgyi
igazgató

EREDMÉNYEINK A 2007/2008-as tanévben

(csak a nemzetiségi osztályokat figyelembe véve)

Városi német nemzetiségi verseny 4. évfolyam

Balaskó Beáta	4.a	5. hely	Felkészítő: Csizmaziáné Elter
Emőke			
Kun Péter	4.a	7. hely	Felkészítő: Csizmaziáné Elter
Emőke			
Marcsa Stella	4.a	9. hely	Felkészítő: Csizmaziáné Elter
Emőke			

Megyei német nemzetiségi verseny 3. évfolyam

Hús Luca	3.a	2. hely	Felkészítő: Takács Ferencné
Farkas Viktor	3.a	5. hely	Felkészítő: Takács Ferencné

Megyei német nemzetiségi verseny 4. évfolyam

Marcsa Stella	4.a	2. hely	Felkészítő: Csizmaziáné Elter
Emőke			
Balaskó Beáta	4.a	7. hely	Felkészítő: Csizmaziáné Elter
Emőke			

Megyei német nemzetiségi verseny 5. évfolyam

Eppel Adrienn	5.c	6. hely	Felkészítő: Rácz Nóra
Schmidt Tamás	5.d	8. hely	Felkészítő: Frey István

Megyei német nemzetiségi verseny 6. évfolyam

Elblinger Zsuzsanna	6.d	1. hely	Felkészítő: Takács Ferencné
Pusztai Petra	6.d	2. hely	Felkészítő: Takács Ferencné

Megyei német nemzetiségi verseny 7. évfolyam

Balogh Márton	7.d	1. hely	Felkészítő: Rácz Nóra
Kiss Klaudia	7.d	2. hely	Felkészítő: Rácz Nóra

Megyei német nemzetiségi verseny 8. évfolyam

Varga Patrícia	8.d	9. hely	Felkészítő: Takács Ferencné
Sebestyén Norbert	8.d	12. hely	Felkészítő: Takács Ferencné

Megyei német szépkiértési verseny

Kiss Klaudia	7.d	3. hely	Felkészítő: Rácz Nóra

Megyei német nemzetiségi vers- és prózamondó verseny

Balogh Márton	7.d	4. hely	Felkészítő: Rácz Nóra
Kiss Klaudia	7.d	5. hely	Felkészítő: Rácz Nóra

Titok országos német nyelvi verseny döntőjében

Sümegi Tekla	7.d	2. hely	Felkészítő: Rácz Nóra
Dávid Gitta	6.d	6. hely	Felkészítő: Takács Ferencné
Kiss Klaudia	7.d	7. hely	Felkészítő: Rácz Nóra
Rückersz Petra	6.d	8. hely	Felkészítő: Takács Ferencné
Támer Dorka	6.d	8. hely	Felkészítő: Takács Ferencné
Frey Tímea	6.d	10. hely	Felkészítő: Takács Ferencné
Kun Krisztián	6.d	10. hely	Felkészítő: Takács Ferencné

Nyelvvizsgák:

Dávid Donatella	alapfok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Dömény Diána	alapfok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Farkas Dániel	alapfok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Feller Tamás	alapfok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Gutai Zsanett	alapfok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Janicska Tamás	alapfok C	Felkészítő: Takács Ferencné

Keszler Adrienn	alafok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Nagy Marcell	alafok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Nánai Máté	alafok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Schaffler Dávid	alafok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Sebestyén Norbert	alafok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Selmeci Vivien	alafok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Szabó Lilla	alafok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Tóth Dominika	alafok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Varga Patrícia	alafok C	Felkészítő: Takács Ferencné
Horváth Anita	alafok A	Felkészítő: Takács Ferencné
Nyárai Krisztina	alafok B	Felkészítő: Takács Ferencné

Babits Mihály Általános Iskola
7100 Szekszárd, Kadarka u. 17.

Üi. sz.: N- /2008.

Tárgy: Német nemzetiségi nevelés és
oktatás

Dr. Józán- Jilling Mihály
Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat
7100 Szekszárd, Hrabovszki u. 10.

Tisztelt Elnök Úr!

Hivatkozva a 2008. 10. 09-én kelt levelére tájékoztatjuk Önt az intézményünkben folyó német nemzetiségi oktatás- nevelés helyzetéről.

Német nemzetiségi nyelvet tanulók létszámának alakulása

2003/2004- es tanév	193 fő
2004/2005- ös tanév	191 fő
2005/2006- os tanév	203 fő
2006/2007- es tanév	192 fő
2007/2008- as tanév	192 fő
2008/2009- es tanév	190 fő

I. Az oktatás- nevelés feltételei

Iskolánkban a német nemzetiségi nyelvoktatás bontott csoportban szerveződik minden évfolyam „b” osztályában.

Tanulóink heti 5 órában sajátítják el a nemzetiségi német nyelv lexikai anyagát, a hon- és népismeretet. Az órákon az előbbieket mellett lehetőség nyílik a kisebbség történelmének, szellemi és tárgyi kultúrájának megismerésére is.

Az oktatást 2 német nyelvtanár, 2 német nemzetiségi nyelvtanár és 1 nemzetiségi tanító végzi nagy szakértelemmel és odafigyeléssel.

A 2003/2004- es tanévtől kezdve Merczel Csilla személyében (jelenleg GYED-en van) új munkaközösség vezetője van a kis közösségnek. A fiatal kolléganő gyerekszeretete, lelkesedése, szakmai munkája számtalan eredményt hozott már iskolánknak.

Távollévő kolléganőnként jelenleg Klág Beáta tanárnő helyettesíti, mint munkaközösség vezető. Körültekintő munkája, a nyelv iránti elkötelezettsége és szeretete biztosítja a színvonalas munkának.

A vele együtt dolgozó 3 kolléganő sok- sok gyerekkel szeretett meg már a német nyelvet. Ennek biztosítja a kiváló pedagógiai munkájuk.

A heti 5 óraszám, a nyelvvizsga előkészítők lehetővé teszik, hogy tanulóink a 8. osztály első félévében alapfokú, második félévében akár középfokú nyelvvizsgát is tehessenek.

Nyelvtanításunk eredményességét jelzi az is, hogy a városi, megyei, országos német nyelvi versenyeken tanulóink szinte mindig dobogós helyeken végeznek. Nagy létszámban veszünk részt levelezős német versenyeken is, melyre a gyerekek tanári motiválás nélkül, hobbi szinten jelentkeznek ilyen nagy számban.

II. Kapcsolataink

A 6-7. évfolyamos tanulóinknak eddig lehetőségük volt a német kultúrát, illetve nyelvet élő környezetben is megismerni és megtapasztalni. A német Hailer- Meerholzi 9 évfolyamos iskolával partnerkapcsolatunk 11 év után ért véget az elmúlt évben. Ennek oka, hogy partneriskolánkban a gyerekek száma rohamosan csökkent, így nincsen lehetőség a kapcsolat folytatására. Szeretnénk, ha a későbbiekben lenne lehetőségünk német nyelvterületen lévő iskolával újabb kapcsolatot kialakítani.

III. Hagyományörzés, népismeret

Iskolánkban 1- 6. évfolyamig német nemzetiségi táncot tanít Gál László német táncoktató heti 5 órában. Az elsajátított táncokat a tanulók év végén „bemutató óra” keretében mutatják be az iskola többi tanulójának és a szülőknek hagyományörző német nemzetiségi ruhában, melyet iskolánk varratott.

Minden évben rendszeresen részt veszünk a pünkösdi fesztivál programjában.

Végzős tanulóink jutalomként 2 napos bécsi kirándulásra mehetnek minden évben, melynek utazási költségét az intézmény fizeti. A nyelvtanáraink szervezésében a 8. osztályosok megtekinthetik és megismerhetik Bécs látnivalóit, és nem utolsósorban német nyelvű környezetben kommunikálhatnak.

A 4. osztályos tanulók egész napos kirándulásra mennek egy „sváb” településre, ahol egy falumúzeumban ismerkedhetnek meg a német nemzetiségi hagyományokkal (pl.: Györköny, Mecseknádasd, Bátaszék), majd egy német ajkú néninél megkóstolhatják a tipikus német süteményeket (Plätzchen, Mohn-, Nusskuchen).

Mióta megszűnt a német partneriskolánkkal a kapcsolatunk, kétfévente 2 nemzetiségi nyelvet tanuló osztályunk táborozhat tavasszal a Balatonná (4. és 5. osztályok) és gyakorolhatják a nyelvet játékos körülmények között.

Hogy tanulóink minél erőteljesebb indíttatást kapjanak a német nemzetiségi nyelv megtanulására, igyekszünk ehhez németes környezetet biztosítani. Ennek érdekében 2004-ben nyílt meg nemzetiségi múzeumunk.

IV. Tárgyi feltételek

Két német nyelvi szaktantermünk van (az egyik nyelvi laborként is használható), ahol térképek, poszterek, plakátok, nyelvtani táblázatok, német illusztrációk segítik a nyelvtanulást. A tanórákon lehetőség nyílik arra is, hogy a nyelvtanuláshoz a számítógépes szaktantermet is használhassák a nevelők.

A német nemzetiségi kórusunk többször kapott „aranyminősítést” kórustalálkozókon.

A német irodalom megismerésére szolgál az is, hogy évente többször a Deutsche Bühne színházi előadásait nagy számban tekintik meg a nemzetiségi német nyelvet tanuló osztályaink.

A minél eredményesebb és sikerebb munka érdekében nyelvtanáraink rendszeresen részt vesznek továbbképzéseken, melyek tapasztalatát sikeresen alkalmazzák munkájuk során.

V. Tapasztalatok

Évekre visszamenőleg azt tapasztaljuk, hogy a szülők szívesen választják gyermekük számára a nemzetiségi német nyelvet. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy bár az iskola tanulólétszáma minden tanévben kicsit csökken (3 osztály helyett csak 2 indulhat évfolyamonként), a nemzetiségi német nyelvet választók létszáma évek óta 190 fő körül van.

A fentiekben leírtakra figyelemmel örülünk, hogy lehetőségünk van minden évben német nemzetiségi osztályt indítani, s az ezt választók megelégedésére a 8 évet közös munkával sikeresen eltölteni.

A működéshez a Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzattól mind anyagi, mind erkölcsi támogatást is kapunk, melyet ezúton is szeretnénk megköszönni Dr. Józán - Jilling Mihály Elnök Úrnak.

Tisztelettel:

Szekszárd, 2008. november 7.

Pappné Kutas Annamária
igazgató

WUNDERLAND KINDERGARTEN
WUNDERLAND ÓVODA

Beszámoló a német nemzetiségi nevelésről 2001-2008.

Tartalom:

1. Bevezető
2. Gyermekcsoportok
Dolgozói létszámok változása
Összefoglaló táblázat
3. Német kisebbségi kétnyelvű nevelést végző pedagógusok
4. A német nemzetiségi nevelés eredményei, nehézségei
5. Felújítások 2006. évtől

Szekszárd, 2008. november 3.

1. Bevezető

Óvodánkban a német kisebbségi nevelés 27 éves hagyományra tekint vissza. Az óvoda átadásától -1981 májusától- folyamatosan bővült a német nemzetiségi csoportok száma.

A szülők nagyobb hányada a német származása miatt, kisebb hányada a későbbi német iskolai nyelvtanulás miatt választja óvodánkat. A német nyelv ismerete, az otthoni nyelvi környezet sajnos csak kevés családban jellemző. Az óvodában tulajdonképpen idegen nyelvként találkoznak a gyermekek a némettel.

A német nemzetiségi óvodai nevelés célja a német nyelv megismertetése, megszerettetése a német nemzetiségi hagyományok ápolása. Az óvoda, nevelő intézmény, követelményeket a gyermekekkel szemben, a német nyelv számonkérését illetően nem támaszthatunk. A pedagógusok feladata játékos módon, változatos módszerekkel felkelteni a gyermekek érdeklődését a német nyelv és a kultúra iránt. Az óvodában elsajátított ismeretek megalapozzák az iskolai, már tudatos nyelvtanulást.

A hagyományápoló programokra nagy hangsúlyt fektetünk, melyekre minden alkalommal a szülőket is várjuk.

2. A gyermekcsoportok alakulása:

1987-től 2002-ig 12 csoporttal működött az óvoda. 2002-ben a csökkenő gyermekszületésből adódóan megszűnt egy magyar óvodai csoport.

2005. szeptemberétől 11 csoportból már 10 csoportban folyik német kisebbségi nevelés.

2008. szeptemberétől a szülői igényekből fakadóan már **mind a 11** gyermekcsoportban biztosítjuk a német kisebbségi kétnyelvű nevelést. Egy óvodapedagógus két gyermekcsoportban végzi a német nevelőmunkát. (munkarendjének módosításával)

Dolgozói létszámok alakulása:

2002-ben a csoportmegszűntetés következtében 1 fő óvodapedagógusi és 1 fő dajkai álláshely megszűnt, valamint a takarító-álláshely is megszüntetésre került. A dolgozói létszám 45 főről 42-re csökkent.

2003-ban az óvodatitkári álláshely is megszüntetésre került. 42 főről 41 főre csökkent a létszám.

2005-júliusban átszervezés következtében a logopédus álláshellyel csökkent a dolgozói létszám. A logopédiai ellátást a városi Nevelési Tanácsadó biztosítja. 41 főről 40 főre csökkent a létszám.

A 2005-2006. nevelési évtől a dolgozói létszám 40 fő, azóta nem változott.

Az álláshelyek megszűnése nem érintette a német kisebbségi nevelésű gyermekcsoportokat.

Összefoglaló táblázat:**A gyermekcsoportok, gyermeklétszámok, dolgozói létszámok alakulása:**

A gyermeklétszámoknál a nevelési év *átlagos beírt* létszámával számolok.

SZNKÖ a fenntartó

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009
Gyermek csoportok száma	12	11	11	11	11	11	11	11
Összes gyermek létszám	259	243	242	243	251	250	254	258
Férőhely/kihasználtság	96%	98%	97%	97%	101%	100%	102%	104%
Német csoportok száma	9	9	9	9	10	10	10	11
Német nevelésben résztvevő gyermekek száma	198	198	195	198	227	225	230	258
Pedagógusok száma	26	25	25	25	24	24	24	24
Német nemz. ped. száma óv. vezetővel	10	10	10	10	11	11	11	11
Összes dolgozói létszám	45	42	41	41	40	40	40	40

3. A német nemzetiségi nevelésben részt vevő pedagógusok

A törvényben előírt óvodapedagógusi képzettséggel rendelkeznek óvónőink.

	Név	Beosztás	Végzettség	Szerződés típusa
1.	Simon Attiláné	óvodavezető	Felsőfokú óvodaped., német nemzetiségi szak nappali, Pedagógus szakvizsga	Határozatlan idejű
2.	Ráczné Kovács Zsuzsanna	óvodavezető helyettes	Felsőfokú óvodaped., Német nemzetiségi szak levelező, Pedagógus szakvizsga	Határozatlan idejű
3.	Staudtné Schüsler Anikó	Német munkaköz. vezető	Felsőfokú óvodaped. német nemzetiségi szak nappali,	Határozatlan idejű
4.	Gyémánt Gyöngyi	óvodapedagógus	Felsőfokú óvodaped.,német nemzetiségi szak nappali	Határozatlan idejű
5.	Szabó Andrea	óvodapedagógus	Felsőfokú óvodaped.,német nemzetiségi szak nappali	Határozatlan idejű
6.	Häfner Adél	óvodapedagógus	Felsőfokú óvodaped.,német nemzetiségi szak nappali,+ ped szakvizsga	Határozatlan idejű
7.	Takács Ágota	óvodapedagógus	Felsőfokú óvodaped.,német	Határozatlan

			nemzetiségi szak nappali	idejű
8.	Nagyné Pály Andrea	óvodapedagógus	Felsőfokú óvodaped.,német nemzetiségi szak nappali,+ ped szakvizsga	Határozatlan idejű
9.	Krémer Veronika	óvodapedagógus	Felsőfokú óvodaped.,német nemzetiségi szak nappali	Határozatlan idejű
10.	Schmidt Zsuzsanna	óvodapedagógus	Felsőfokú óvodaped.,német nemzetiségi szak nappali	Határozatlan idejű
11.	Szőcs Ágnes	óvodapedagógus	Felsőfokú óvodaped.,német nemzetiségi szak nappali	Határozatlan idejű

4. A német nemzetiségi nevelés eredményei:

- **A Tauberkreis-i Caritas Szövetség és a fenntartó** 2006. október 20-án együttműködési megállapodást kötött tapasztalatok cseréjére, tekintettel az óvodáskorú gyermekek szakmai nevelésére, gondozására.
A megállapodás szerint a Tauberbischofsheimből érkező szociálpedagógiai szakiskola tanulói a Wunderland Óvodában teljesítik az óvodai gyakorlatot.
2007. novemberében öt német óvodapedagógus tanuló teljesítette gyakorlatát óvodánkban.

A 2007. nevelési évben első alkalommal vettek részt nemzetiségi óvodapedagógusaink Tauberbischofsheim-i látogatáson.
- 2008. májusban négy óvodapedagógusunk szakmai tanulmányúton vett részt Tauberbischofsheimben.
- Institut für Auslandsbeziehungen kulturális menedzserével - Angela Hünerfuß - eredményes kapcsolatot alakítottunk ki. Közös meseprojektet is megvalósítottunk, amellyel az óvodás gyermekeink élményeit gazdagítottuk.
- A szülők körében keresett és kedvelt a német kisebbségi kétnyelvű nevelés.
- A német nemzetiségi nevelésben résztvevők száma folyamatosan emelkedett.
- A gyermekek szeretik, és a szülők is elégedettek az itt folyó német kisebbségi kétnyelvű neveléssel.
- Az iskola-, illetve osztály-választásban előnyben részesítik a szülők a nemzetiségi osztályokat, ill. két-tannyelvű osztályt.
- Szekszárd város valamennyi általános iskolájával rendszeres a kapcsolattartás, kölcsönös látogatások valósulnak meg.
- Az iskoláktól pozitív visszajelzéseket kapunk a gyermekek készség- és képességfejlesztés terén elért eredményeinkről.
- Német gyermek-néptánc oktatás óvodapedagógus irányításával valósul meg. Rendszeresen fellépnek óvodásaink a városi rendezvényeken.(Pünkösdi Fesztivál, Nemzetiségi Nap, Garay J. Általános Iskola, Műs- TáncTalálkozó) A gyermekek rendkívül büszkén viselik a nemzetiségi viseletet.
- Német munkaközösségünk célját és egyben feladatát - mely a német nemzetiségi kisebbség hagyományainak megismertetését, továbbápolását, a német kisebbségi szemlélet kialakítását jelenti - maradéktalanul teljesíti.
- A hagyományápoló tevékenységeket, programokat sikeresen megvalósítottuk, a szülők számára is minden alkalommal nyitottá tettük.
(Erntedankfest, Martins Tag, Nemzetiségi napok stb.)
- Minden évben szívesen fogadtunk mind a nappali, mind a levelező tagozatos főiskolai hallgatókat, akik óvodánkban kívánták gyakorlatukat teljesíteni, ill. államvizsgázni.
- A Methodikzentrum továbbképzéseit az óvodában valósítjuk meg.

- Rendszeres látogatói a nagycsoportos gyerekek a DBU gyermekelőadásainak.
- Institut für Auslandsbeziehungen kulturális menedzserével - Angela Hünerfuß - eredményes kapcsolatot alakítottunk ki. Közös meseprojektet is megvalósítottunk, amellyel az óvoda gyermekeink élményeit gazdagítottuk.

A német nemzetiségi nevelés nehézségei:

- Egyre több a magatartásproblémával küzdő és a megkésett beszédfejlődésű gyermek.
- A szülők a népszerű, ismert tanítónő miatt, sokszor inkább angol-informatika, vagy egyéb más tagozatos osztályba íratják gyermekeiket.
- A magyaros pedagógusok nem vállalják a német nemzetiségi kiegészítő képzést.
(életkor)

5. Felújítások 2006 évtől:

A költségvetés biztosította a szakmai tevékenység színvonalas ellátását.

2005-2006

A fenntartói átvételt után, az óvoda épületének állapotfelmérését követően, a fenntartó pályázatot nyújtott be Hermann Niermann Stiftunghoz a felújítási munkák támogatására. Az alapítvány 150 000 Eurót biztosított a felújításra 2009. és 2010. évekre.

2006/2007.

2006. évben megvalósult az épület hő-központjának, valamint 3 gyermekmosdójának felújítása.

A Nemzeti Etnikai Kisebbségi Hivatal intervenciós keretéből 1.000.000,- Ft felújítási támogatást vehettünk igénybe a vizesblokkok és a hő-központ felújításához.

2007/2008.

A nevelési évben szintén jelentős felújítás történt. A melegvizes gerincvezeték cseréjét - a heti, havi szinten előforduló - csőtörések tették szükségessé.

A felújítás bruttó értéke 985 000 Ft volt, melyhez külső forrásként 800 000 Ft vissza nem térítendő támogatást biztosított a Miniszterelnöki Hivatal Nemzeti Etnikai Kisebbségi Főosztálya az intervenciós keretből.

2008.

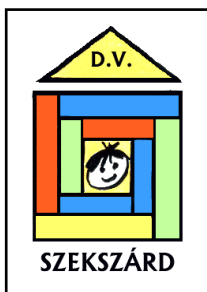
Az óvoda akadálymentesítése valósult meg 2008. nyarán 5 828 000 Ft értékben.

Bautzen járás 70 000 Eurós támogatásából jöhetett létre a Bautzenland-projekt. A csodálatos játszótér az óvoda udvarán, a gyerekek és a szülők nagyon nagy örömeire szolgál.

A játék telepítéséhez az óvoda udvarának átalakítása, rendezése is szükséges volt. Az udvarrendezés díja 1 110 000 Ft volt.

Szekszárd 2008. november 3.

Simon Attiláné
óvodavezető

Dienes Valéria Általános Iskola Grundschule

7100 Szekszárd Kecskés F. u. 6.

Tel.: 74/511-471, 74/511-472 Fax.: 74/413-754 E-mail: titkarsag @ dienes-szeksz.sulinet.hu

Magyarország célba ér

BESZÁMOLÓ

A Dienes Valéria Általános Iskolában folyó német nemzetiségi nevelésről, oktatásról

1. A német nemzetiségi és német kétnyelvű oktató – nevelő munka feltételei

Pedagógus létszám

A 2008/2009-es tanévre engedélyezett pedagógus létszám 57,5 (az intézményi társulással átvett pedagógusok száma: 3 fő), a tanulócsoporthoz: 27 és egy medinai 1-4. összevont csoport, napközis csoportok száma: 12, 1 medinai 1-4. összevont csoport. 1 tanulószoba működik 5., 6. osztályosok számára. Pedagógus álláshely nem szűnt meg. 2 nyugdíjba vonuló nevelő helyére állást hirdettünk: magyar-német szakon és egy napközis állásra.

Az oktató-nevelő munkát 1 fő szabadidő-szervező és 1 fő oktatástechnikus, 1 fő fejlesztő pedagógus segíti.

A nyelv oktatása szempontjából mindháromnak jelentős szerepe van. (Német nyelvi versenyek megszervezésében, Német Színház látogatásának szervezésében, a nyelvi programok számítógépes felhasználásában nyújtott segítség illetve alapvető készségek, képességek kibontakoztatásában.)

A pedagógus létszám 26%-a tanítja a német nyelvet (15 fő) 16 osztályban, tehát 32 csoportban. Végzettségüket tekintve 100%-os a szakos ellátottság.

Továbbképzések

- Két kolléganőnk *Mikola Péterné* és *Prischetzkyne Márkus Emőke*, az alsó és felső tagozatot képviselve, novemberben részt vettek a kétnyelvű iskolák bolyi jubileumi konferenciáján.
- A Magyarországi Német Pedagógiai Intézet (UDPI) szervezésében 3 kolléganőnk (*Vargáné Rónai Éva*, *Mikola Péterné* és *Iván Szilvia*) vett részt a „Musik und Sprache im Vorschulalter” c. továbbképzésen, amelynek témája főként az alsó tagozotban hasznosítható.

- Iván Szilvia részt vett Pécsen szintén az UDPI által rendezett 17 órás módszertani továbbképzésen. („Kreative Sprachsituationen im Deutschunterricht”)
- Helyi továbbképzés: Mikola Péterné tartott bemutató órákat (óvónőknek Zsiros Jánosné is), illetve belső továbbképzést az alsós kolléganőknek a reformpedagógiai módszerekről. Müller Jánosné a 3.b osztályban tartott német környezetismeret órát illetve egy bemutató órát osztrák kollégáknak. A felső tagozaton Simon Andrea tartott bemutató órát a HEFOP (kompetencia alapú oktatás) keretében.
- A Nyári Akadémiára (Baja) jelentkezett ismét Müller Jánosné és Mikola Péterné, melynek témája a „kétnyelvű oktatás“. Kollégáink minden évben pozitív tapasztalatokkal térnek haza a bajai egyhetes továbbképzésekről.
- A tavaszi pedagógiai hét keretében a német Hueber kiadó bemutatóján vett részt 3 kolléganők Simon Andrea, Stierné Jankovics Mária és Prischetzkyne Márkus Emőke. A továbbképzés azért bizonyult különösen hasznosnak, mert ősztől az itt bemutatott tankönyvcsaládot szeretnénk használni a felső tagozat 5. 6. és 7. évfolyamán. (Planet 1-2-3)
- 2 kolléganők vett részt egy 30 órás multimédiás továbbképzésen (Mikola Péterné, Lenkeiné Várhegyi Éva)

A tanulólétszám alakulása

(N= német nemzetiségi,

NK= német nemzetiségi kétnyelvű)

2005/2006. 2006/2007. 2007/2008. 2008/2009.

	N	NK	N	NK	N	NK	N	NK
1. oszt.	23	26	21	19	25	28	20	22
2. oszt.	27	23	25	26	21	19	25	28
3. oszt.	17	25	27	22	26	25	19	18
4. oszt.	27	26	17	25	27	22	26	27
5. oszt.	22	19	29	25	20	24	26	23
6. oszt.	27	27	23	18	29	25	21	24
7. oszt.	28	29	24	26	21	17	29	20
8. oszt.	27	30	28	28	24	27	21	17
Össz:	198	205	194	189	193	187	187	179

Össz:	403	383	380	366
Össz. tanuló:	758	696	659	604
%-os arány:	53,16%	55,03%	57,66%	60,60 %

Az adatokból kitűnik, hogy a nemzetiségi oktatásban részesülő tanulók százalékos aránya nem csökken. A keresettség alapján ezen a téren nem érzékeljük a gyermeklétszám csökkenését. Természetesen ehhez hozzájárul az a

tény is, hogy a kétnyelvű osztályunk városi beiskolázású és a városkörnyéki igényeket is ki tudjuk elégíteni.

2. Tartalmi munka

2.1. A tanórai csoportbontás minden osztályban biztosított. Nagyon fontosnak tartjuk, hiszen a hatékonyság szempontjából a kis csoportokban való foglalkozás a garancia az eredményes nyelvtanulásnak, valamint az egyéni foglalkozás, az adaptív tanulásszervezés és a kooperatív technika alkalmazásának ideális feltétele

2.2. Tanterv, tanmenet

Mivel a tavalyi tanévben az utolsó hiányzó tanmenetet is pótoltuk, ebben az évben a meglévő tanmeneteink kiegészítése, aktualizálása, csoportra formálása volt a feladatunk, amit mindenki maga végzett.

A három évfolyamon bevezetendő új tankönyvekhez 3 kolléganő nézi át, ill. alakítja át a tanmeneteket, amennyiben az szükséges (Simon Andrea, Puskás Andrea, Prischetzkyne Márkus Emőke)

2.3. Versenyek

Saját szervezésű megyei verseny:

Levelezős szövegértési verseny 4. osztályosok számára. A hatodik éve megrendezésre kerülő 4 fordulós megmérettetés ismét nagy siker volt. A 3. évfolyam németes tanítói (*Müller Jánosné, Mikola Péterné, Vargáné Rónai Éva, Bozzay Izabella*) állították össze, javították a 3 feladatsort és szervezték az utolsó forduló állomásainak feladatait. (Rengeteget dolgoztak rajta!) A versenyen 80 tanuló vett részt, ebből 16 fő iskolánk tanulója. Színvonalas munkát láthattak a gyerekeket kísérő kollégák. A döntő „állomásain” minden alsós németes kolléga részt vett.

Saját tanulóink számára:

A Dienes napon:

Tavaly a felső tagozaton a keresztrejtvényből és a megfejtett vicc lefordításából álló összetett vetélkedő megnyerte tanulóink tetszését. A feladatlapok elkészítésében *Puskás Andrea* és *Simon Andrea* vettek részt, *Puskás Andrea, Prischetzkyne Márkus Emőke* és *Iván Szilvia* felügyelte a versenyt és javította a feladatokat. A tanulóknak nagyon tetszett az újszerű forma. Idén több csapat nevezett be, mint az előző tanévben, ez is jelzi az új versenytípus növekvő népszerűségét.

Vers- és prózamondó verseny

Minden tanévben októberben rendezzük meg iskolánkban 1-8. osztályig a versenyt, ezért már a tanév elejétől feladatunk a szövegek kiválasztása és a felkészítés. Idén hatodszor is *Lenkeiné V. É.* vállalta a szervezési feladatokat (oklevelek, ajándékok, zsűri). A mintegy 80 versenyző felkészítése, meghallgatása és értékelése általában mindenkinél dupla feladatot jelent: a szöveg begyakoroltatását, majd egy másik korcsoportban zsűrizést.

Német nyelvi verseny:

Szintén 6. éve szervezzük 7-8. osztályos tanulóinknak. A verseny célja, hogy lehetőséget biztosítsunk a gyerekeknek tudásuk kipróbálására, és a legügyesebb gyerekeket kiválasszuk a megyei versenyekre. *Stierné J. M.* vállalta és végezte a versennyel kapcsolatos feladatokat, immár hatodszor: feladatlapok összeállítása, javítás, ajándékvásárlás. A versenyen 25 tanuló vett részt.

Fordítási verseny

5-6. és 7-8. osztály, kétnyelvű és nemzetiségi. Az iskolai verseny lebonyolítása *Puskás Andrea* feladata volt. Mivel a Pedagógiai Intézet szeptembertől megszűnt, a felmenő rendszerű versenynek idén nem volt több fordulója.

Levelező versenyek:

Litterátum, Bendegúz, TITOK, Jonatán Könyvmolyképző, Schulfreund

A levelező versenyeken minden évben gyarapítják tanulóink tudásukat. Hasznosak, mivel a gyerekeknek utána kell nézni olyan dolgoknak is, amit éppen nem tanulnak. Kb. 60 tanuló vett részt a német Bendegúz, Litterátum és TITOK versenyeken és értek el helyezéseket, arany, ezüst és bronz fokozatokat. Különösen örültünk annak, hogy bár tanulóink idén először jelentkeztek az igen színvonalas Schulfreund levelezős versenyre, mind csapatban, mind egyénileg kiváló helyezést értek el. Mivel tanulóink nagy számban jelentkeztek erre a versenyre, így az iskola ingyenes hozzáférési lehetőséget kapott egy német feladatbank használatához, ahol sok érdekes nyelvtani, szövegértési és fordítási feladatot találtunk.

Tesztversenyek: Litterátum, TITOK

A gyerekek kedvelik ezt a fajta versenyzési formát, mert a megfelelő tudás birtokában egy, vagy két forduló után be lehet jutni az országos döntőbe, ahol rendszeresen az első 10-ben végeznek. A döntőbe jutás ebben az évben összesen 10 tanulóknak sikerült a TITOK-Regenbogen tesztversenyen. Igen sajnálatosnak tartottuk, hogy bár sok tanulóink vesz részt a Litterátum levelezős versenyen, ebben a tanévben nem indítottak tesztversenyt a nemzetiségi és kétnyelvű iskolák részére, ahol a legjobb helyezést elérő gyerekek ÖSD-Kid nyelvvizsgán vehetnek részt.

Országos német nemzetiségi szépkiejtési verseny:

A megyei fordulót harmadszor is a mi iskolánk rendezte. A színvonalas verseny mindenki meglegedésére szolgált. Örvendetes, hogy a díjakon idén is sok iskola osztozott.

Más szervezésű versenyek

- Gyönkre nemzetiségi versenyre mentek tanulóink a 3.c, 4.c és 6.c osztályokból (*Bozzay Izabella, Vargáné R. Éva, Lenkeiné V. É., Prischetzkyne M.E., Iván Szilvia*)
- Bonyhádon a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium szépíjéti versenyén 6 tanulóink vett részt, *Prischetzkyne Márkus Emőke* és *Simon Andrea* kísérte el a tanulókat.

4. osztályosok tanulmányi versenye:

Májusban került sor a 4. osztályosok tanulmányi versenyére és a szövegértő versenyünkre is. Ez a hónap különösen nagy leterheltséget jelentett az alsós németeseknek, hiszen a városi tanulmányi verseny 4. osztályos feladatlapját is ők állították össze (*Müller Jánosné, Mikola Péterné*)

3. Nyelvvizsgára felkészítés

Szeptember végén megkezdjük a 8. osztályosok nyelvvizsgára való felkészítését: *Simon Andrea, Scherer Tamás, Puskás Andrea*. A tanulók nagy része a novemberi, illetve a januári időpontban vizsgázott, hogy az eredménye mindenképpen rákerüljön a továbbtanulási lapjára. A későbbi időszakra maradt néhány hiánypótlás, ill. középfokú nyelvvizsga. (Lsd.: Eredmények)

Összesítve a két osztályban sikeres nyelvvizsgát tett (még nincs eredmény = ?)

Origó:
alapfokú C: 30 tanuló
alapfokú A: 3 tanuló

TELC, ECL, ÖSD
(nemzetközi)
alapfokú: ÖSD-C: 5 tanuló
TELC-A: 3 tanuló
TELC-C: 1 tanuló
Középfokú: TELC-A: 8 tanuló
TELC-C: 11
tanuló+3?
ECL-C: 1 tanuló

4. Tehetséggondozás, felzárkóztatás

A nemzetiségi oktatásban nagy előny a képesség szerinti csoportbontás, ez a tehetséggondozást és a felzárkóztatást is segíti. A sok versenyre való felkészítés és a továbbjutó tanulók miatt idén is rendszeresek voltak a tanórán kívüli egyéni foglalkozások. A tehetséges gyerekek felkészülését segítették a levelező versenyek vagy a szakköri tevékenység is.

Nagy probléma, hogy továbbra sincs „kezdő” németes csoportunk. A felső tagozatban hozzánk kerülő, eddig németet tanult gyerekeknek és az őket tanító nevelőknek a felzárkóztatás nagyon nehéz folyamat.

5. Kétnyelvű oktatás

Ettől a tanévtől felsőben a német természetismeret és földrajz is már teljes szakos-ellátottsággal folyik (*Prischetzkyne Márkus Emőke*).

Nehézségeket elsősorban a taneszközök (könyvek, munkafüzetek, szemléltető eszközök) hiánya okozza, a tanításhoz minden anyagot nekünk kell összeállítani.

6. Hagyományápolás

Német nép- és honismereti óra: Nagy segítség a nemzetiségi kultúra továbbadásához, hogy erre külön óra és tankönyv is van. Az új 6. osztályos „Deutsch” nagy segítséget nyújt a hagyományápoló munkához azzal, hogy több témakörben, megfelelő szókincsű, feldolgozható szövegeket közöl. Alsóban és felsőben is sokat foglalkozunk a különböző ünnepekkel és az ezekhez kapcsolódó szokásokkal.

Továbbra is gond, hogy nagyon hiányzik egy jó könyv vagy munkafüzet, emiatt minden órához nekünk kell megkeresni és feldolgozhatóvá tenni az anyagot.

Német nemzetiségi kiállítás: Kiállításunk az idén további tárgyakkal gyarapodott Zalakovicsné és a Drinóczi család gyűjteményéből. Ezen kívül két új népviseleti baba került még kiállításra (Endrődi és Fülöp szülők segítségével). A német honismeret órán több osztály valamilyen megfigyelési szempont alapján megnézte a kiállítást.

Német nemzetiségi tánc: A tavalyi kezdeményezés szerencsére idén is folytatódott. Az elsősöknél mindenki részt vett a táncoktatásban, második évfolyamon pedig a két németes osztálynak közös táncsoportja van. Az 1.b, 1.c és második osztályosokból álló táncsoportok az év folyamán többször felléptek: az iskolavárón, az iskolai Sváb bálon, iskolánk, ill. a Garay Általános Iskola nemzetiségi napján és a pünkösdi fesztiválon.

Német szakkör: Szakkörünk a felső tagozaton sikeresen működött. *Iván Szilvia* végezte idén ezt a tevékenységet. Számítógépes, internetes nyelvi játékokkal és a várdombi tájház megtekintésével színesítette a hagyományos szakköri tevékenységeket.

Sváb bál: Az egész munkaközösség részt vesz a szervezésben és a lebonyolításban. Idén is gördülékenyen zajlott a rendezvény. A népviseleti bemutatóra ezúttal is sok gyermek, felnőtt, sőt most első alkalommal egy három generációból álló család is jelentkezett.

Nemzetiségi nap: Idén első alkalommal szerveztük meg ezt a programot. A nap folyamán minden németes csoport bemutatkozott valamivel az érdeklődőknek (projektmunkák, plakátkiállítások, Powerpoint bemutató, dal, vers, rövid színdarab, stb.) A nap „fénypontja” a Művelődési Házban rendezett nemzetiségi est volt, ahol tanulóink német dalokat, táncokat, zenés darabot, verseket, ill. két

jelenetet adtak elő. A színvonalas produkciónak nagy sikere volt, szeretnénk hagyományt teremteni ebből a rendezvényből.

Pünkösdi nemzetiségi találkozó: Ezt a tevékenységet is rutinosan végezzük. Az idén szintén problémamentesen zajlott a program, az új helyszín ellenére is, mindenki lelkes és pontos munkájának köszönhetően. Az idén 4 osztályunk is fellépett: 1.b, 1.c, 2.b, 2.c.

Sötétvölgyi német nemzetiség olvasó- és tánctábor: A tábor sikerét a lelkes kis csapat (*Klézli Mária, Puskás Andrea, és Scherer Tamás*) garantálja. A nyárra jelentkező mintegy 60 tanuló nagy része már megtapasztalta a sötétvölgyi tábor örömeit, az újakat bizonyára a *Puskás Andrea* által készített képes tabló és a tavalyi táborozók élménybeszámolója is motiválta.

A hagyományápolás egyéb formája:

- A városi nemzetiségi napon tanulóink egy verssel, a kórus pedig dalcsoporttal lépett fel. (*Müller Jánosné, Lenkeiné V. Éva*).

-*Mikola Péterné* vezetésével sváb étel- és sütemény receptek valamint sváb mondókák és anekdoták gyűjtése kezdődött el.

Müller Jánosné osztályával rendhagyó népmismeret órán vett részt előző igazgatónk Vitéz Zsolt tanyájában.

Bozay Izabella a klubnapközi keretében sváb dalokat és német néptáncokat tanított be a gyerekeknek.

7. Kompetenciaalapú oktatás

A kompetencia-alapú oktatással a nyelvi kompetencia erősítése valósul meg a német nyelvtanulás hatékonyságának növelése érdekében.

A program keretében előtérbe kerülnek:

- a tanulók életkori sajátosságai
- a tanulók érdeklődése
- témakörök, beszédzándékok, szituációk.

A 2007/2008-as tanévben az 5.b és a 6.b osztály egyik tanulócsoportja vett részt az idegen nyelvi kompetenciafejlesztésben *Simon Andrea és Puskás Andrea* vezetésével. Az 5 órás modulok jó hangulatú órákat eredményeztek, amelyekben öröme a német óra. A meglévő segédanyagok ellenére sok előkészülést igényelnek az órák, de remélhetőleg megtérül a befektetett energia. A kompetenciaalapú oktatásról szervezett szakmai napunkon egy német órát is láthattak az érdeklődő kollégák (*Simon Andrea*)

8. Színház, mozi

Német Színház: A Max und Moritz, Die Bremer Stadtmusikanten, Der Froschkönig c. előadást néztük meg 10 osztállyal: 1.b, 1.c, 2.b, 2.c, 3.b, 3.c, 4.b, 4.c, 5.b, 6.b kb. 200 tanulóval. A 4. osztályosok megnézték a Valeria Koch emlékműsort, a 7. és 8. osztályos tanulók a bajai német nyelvű gimnázium

Wolken c. előadását látták. A gyerekek és a kísérők együttes véleménye szerint mindegyik korosztály élvezte a darabokat. A kollégák a Kabale und Liebe, Die Tante aus Amerika, ill. a Draußen vor der Tür c. előadásokat nézték meg.

9. Nyelvi labor

A fejhallgatók cseréje sikerült, de egyéb gondok miatt még nem mindig tudtuk használni. A jövő tanévre remélhetőleg sikerül teljesen kiküszöbölni a még fenálló problémákat, mert a gyerekek nagyon kedvelik az ilyen jellegű órákat.

10. Könyvtár, könyvek, folyóiratok

Több osztály rendszeresen és eredményesen használta a Mini Spatzenpost, ill. Spatzenpost-ot (2.b, 2.c, 3.b, 3.c, 4.b, 4.c - Müller J-né, Vargáné R. É., Lenkeiné V. É., Mikola Péterné, Bozzay I.) Ezekben az osztályokban minden tanuló megrendelte ezeket a folyóiratokat, így használatuk tovább színesíti az német órákat.

Az 5.b osztályban (Prischetzkyne Márkus Emőke) szintén az egész csoport megrendelte a Kleines Volk c. folyóiratot, amit a tankönyv kiegészítéseként rendszeresen használtak. A gyerekek nagyon kedvelték az érdekes, aktuális témákat és a hozzájuk tartozó online feladatokat. Szókincsük, szövegértésük ezáltal sokat fejlődött.

Puskás Andrea és Prischetzkyne M. Emőke alkalomszerűen használta a JUMA c. folyóiratot.

A könyvtárban a Manó német 1. 2. CD-ket használták többen, főleg fejlesztő foglalkozáson.

A német nyelvű folyóiratokat továbbra is gyűjtjük a könyvtárban és tanári használatra is rendelünk belőlük, hasznos feladatok találhatóak bennük. (Folyóiratok terjesztése: Prischetzkyne M. E.)

Puskás Andrea a számítástechnika teremben tartott néhány órát. Témája az Internet német nyelvű oldalainak használata, online feladatok megoldása, szövegértés fejlesztése, nyelvtan és szókincs gyakorlása, információgyűjtés.

Az iskola honlapjának készítése és frissítése továbbra is Mikola Péterné feladata volt. Folyamatosan kiegészíti, új oldalakkal bővíti, németül is olvashatóvá teszi. Sajnos több versenyeredmény nem jutott el hozzá időben, így azok nem, vagy csak késve kerültek fel a honlapra.

11. Egyéb tevékenységek

– Angela Hünerfuss, a Külföldi Kapcsolatok Intézetének munkatársa szeptemberben érkezett városunkba. Felajánlotta, hogy egy kolléganő közreműködésével (Iván Szilvia) német színjátszókört szervez iskolánk felső

tagozatos tanulói számára. A több hónapos jó hangulatú próbák után májusban előadták a Schneewittchen c. Grimm mesét a Deutsche Bühne színpadán.

- Kollégáink, főleg a felső tagozaton, több német nyelvű filmet és videót néztek meg, ami szintén nagyon hasznosnak bizonyult a szókincsfejlesztés, szövegértés szempontjából. (*Scherer Tamás, Puskás Andrea*)
- Egy év kihagyásával Simon Andrea erre a nyárra is megszervezte a lassan hagyományosnak mondható ausztriai német nyelvi táborát. Júliusban az eisenerzi ifjúsági táborba utaztunk 30 tanulóval egy hétre (*Simon Andrea, Farkas Pálné, Prischetzky M. Emőke*). A délelőtti nyelvórák után a gyerekek kirándulások, túrák keretében megismerkedhettek a környék nevezetességeivel, természeti szépségeivel. Programok között szerepelt: eisenerzi vasércbánya megtekintése, túra, vízi vidámpark, nyári bob, élményfürdő. A táborban tanulóinkon kívül osztrák gyerekek is voltak, így még több lehetőség adódott a nyelv gyakorlására, használatára.
- A Sváb bál népviseleti versenyén bemutatott viseletekről áprilisban szép fotók készültek, amit felhasználhatunk majd különböző kiadványainknál, meghívóinknál, tablónál.
- Tavasszal két osztály (7.b és 8.b) vett részt tanulmányi kiránduláson, Bécsben (*Stierné Jankovics Mária, Scherer Tamás*)
- Lernwerkstatt: az alkotó műhely 3 éve működik Mikola Péterné tantermében. Az alsós kollégák többsége rendszeresen használja és néha új anyagot is ad hozzá.
- Minden munkaközösségi tag részt vesz az általunk, ill, az iskolánkban megrendezett tanulmányi és szépírói versenyek szervezésében, lebonyolításában és zsűrizésében.
- Mindannyian állítanak össze különböző új feladatlapokat, egyre többen használják ki az internet nyújtotta lehetőségeket.

Az elmúlt tanévben sikeres pályázatunkkal a HEFOP 3.1.3 (Humán erőforrás Operatív Program) megvalósulhat a kompetenciaalapú oktatás, melynek keretében a nyelvi kompetencia is szerepet kap, képzésre, valamint a feltételrendszer javítására adódik lehetőség. Az iskola életében újabb kihívás, mellyel magasabb színvonalon a kor igényeinek és technikájának megfelelően tudjuk oktatásunkat, nevelésünket megoldani a nyelv területén is.

Úgy gondolom, az eddigi eredményeinkkel iskolánk a nemzetiségi oktatásnak a városban továbbra is, a megyében pedig az elkövetkezendő időszakban az eddigiekhez mérten még meghatározóbb intézmény lesz.

Minden intézménynek ki kellene alakítani saját arculatát, ezzel a szülők igényeinek megfelelően tudnának iskolát választani gyermekeik számára.

A feladatot természetesen a Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzattal együttműködve, az eddigieknél még több képviselettel - mindkét fél részéről - figyelemmel kísérve tudjuk egymás munkáját hatékonyan segíteni.

Szekszárd, 2008. november 04.

Tisztelettel

Farkas Pálné
Igazgató

Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat

Dr. Józán-Jilling Mihály
elnök

Tisztelt Elnök Úr!

Mellékelten küldöm a beszámolót a Dienes Valéria Általános Iskolában folyó német nemzetiségi oktatás-nevelés helyzetéről, munkájáról.

Szekszárd, 2008. november 05.

Farkas Pálné
igazgató

AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
1. Korszerű tudás	1.1 Színvonalas, következetes oktatás megvalósítása				
Tanulóinkat személyes példaadással sokoldalú, nyitott, érdeklődő, kreatív személyiséggé neveljük úgy, hogy biztos tudásukat mobilizálni tudják. Gyakorlatias, hatékony, jól alkalmazható tudás	Az oktató-nevelő munka hatékonyságának emelése korszerű pedagógiai ismeretek birtokában történjen! Törekedjünk a közösen elfogadott értékek egységes értelmezésére!	Az értékek tartalmának konkrétabb meghatározása	ha a közösen elfogadott értékek alapján minden nevelő magáénak érzi és teljesítendőnek elfogadja a kitűzött célokat	A ped. program eszközszintű ismeretének megkövetelése	MK vezetők
		Jól megválasztott (az iskolai céloknak megfelelő) továbbképzéseken, tanfolyamokon való részvétel	ha a továbbképzéseken való részvétel tervezett, és az intézményi és egyéni célok szinkronban vannak	Az intézmény továbbképzési tervének rendszeres felülvizsgálata	Az intézmény vezetése
		A folyamatos megújulás biztosítása önképzéssel is az elszürkülés kiküszöbölésére Kompetencia-alapú nevelési-oktatási programcsomagok alkalmazására pedagógusok módszertani továbbképzése	ha a nevelők a megszerzett ismereteket a pedagógiai gyakorlatban is eredményesen kamatoztatják	Ellenőrzés, tervezett megfigyelés útján óralátogatások alkalmával (A pedagógus értékelés eljárásrendje szerint)	Az értékelést végző vezető

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
1. Korszerű tudás		Új – hatékony – tanulás-technikák elsajátítása	Sikeres, ha új tanulás-technikák átadásával a tanuló tanulása hatékonyabb	Kooperatív technikák a mindennapi munkában	
		Számítástechnikai ismeretek elsajátítása és törekvés a mindennapi munkában való alkalmazásra		Projekt módszer önellenőrzés	
	1.2. Korszerű, sokoldalú általános műveltség biztosítása Megbízható ismeretek nyújtásával alapozzuk meg tanulóink aktív részvételét az ismeretszerzésben				
	<u>1.2.1. Szilárd anyanyelvi ismeretek biztosítása az eredményes tanuláshoz</u>				
	Legyenek képesek tanulóink szilárd anyanyelvi alapok birtokában a tanulási folyamatban való eredményes részvételre, tudjanak számot adni megszerzett ismereteikről.	A tanulást lehetővé tevő értő olvasás szövegértési-szövegalkotási kompetencia folyamatos fejlesztése, a speciális tantárgyi tanulási módszerek megtanítása	ha képes a tanuló a mechanikus tanulás helyett a megértésen alapuló tudás megszerzésére minden tantárgyból	A szóbeliség prioritását szem előtt tartva ellenőrzés tanítási órákon Dráma, játék, vita pár és csoportmunka	Szaktanárok

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
1. Korszerű tudás		Szókincsgyarapítás az olvasás megszerettetésével	ha a tanulók nagy többsége képes a szabatos szóbeli és írásbeli szövegalkotásra	Tudásszintmérés értő olvasásból 3. és 6. évfolyamon	magyar nyelvet és irodalmat tanítók
		A nyelvi illemen alapuló beszédkultúra kialakítása, folyamatos fejlesztése gyakoroltatással. A beszédkedv fokozása, ösztönzés a kommunikációra Kommunikáció, képességfejlesztés	ha a tanult anyagot a szóbeli és az írásbeli kommunikáció szabályainak megfelelően vissza is tudja adni ha a tanuló képes másokkal megértetni magát és ő is képes megérteni másokat	Szituációs gyakorlatok dráma, irodalom, ofői és egyéb órákon, napköziben és a diákönkormányzatban	Szaktanárok, osztályfőnökök, napközis nevelők, DÖK-vezetők
	1.2.2. Diákjaink legyenek képesek <u>önálló ismeretszerzésre</u> mind a hagyományos, mind a modern információhordozók segítségével! Alakuljon ki bennük az önművelés igénye!	A könyvben és a könyvtárban való eligazodás képességének kialakítása	ha a tanulók megfelelő könyv és könyvtárismerettel rendelkeznek	A könyvtárismeret beépítése a helyi tantervbe ellenőrizhető, számonkérhető követelményrendszerrel	Az iskolai könyvtáros és a szaktanárok
		Az információhordozók bővítése	az állomány szintentartása	tervszerű beszerzés	
		Alapvető információkereső technikák elsajátíttatása	ha a tanuló képes eleinte kis segítséggel, felsőbb osztályokban önállóan anyagot gyűjteni tanórai és versenyfeladataihoz	Gyakorlási lehetőség teremtése a tanórai ill. tanórán kívüli versenyeken	Szabadidőszervező, napközis nevelők, MK-vezetők

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
1. Korszerű tudás		Kutatómunkára épülő feladatok adása Kutatószemlélet kialakítása (olvasási kudarcok okozta szorongások feloldása)	ha elsajátítjuk a kutatómunka módszereit ha tudjuk használni az INTERNETET		
		Alapvető informatikai ismeretek nyújtása	ha legalább a felső tagozaton minden tanuló részesül informatikai oktatásban ha a tanulók tudják használni a számítógépes oktató-programokat	Tervezés a tantárgyfelosztásban Gyakorlás	Igazgatóh. Szaktanárok
	1.2.3. A korszerű nyelvoktatás módszereivel szerezzenek tanulóink <u>hasznosítható nyelvtudást</u> német és angol nyelven. A kommunikatív nyelvi kompetencia fejlesztése	az iskola - a szülői igények kielégítésére- kínálja idegen nyelvként a német, angol ill. más nyelveket A tanulók megismertetése az illető nyelvi ország kultúrájával	ha legalább heti 3 órában a fokozatosságot betartva, a nyelv megszerettetésével folyik az igényelt nyelven a nyelvoktatás ha garantált a kiscsoportos oktatás	A humán erőforrások tervezése A partneri igények figyelembe vétele	Iskolavezetés Iskolavezetés Fenntartó
		Partnerkapcsolat keresése levelezés ill. személyes kapcsolat útján	ha a nyelvoktatás országismerettel társul	Országismereti vetélkedők, nyelvi táborok szervezése	Nyelvtanárok
		Idegen nyelvi kompetencia Idegennyelv – tanulás hatékonyságának növelése	ha néhány esetben megtörténik a kapcsolatfelvétel	Partneriskolák keresése	Iskolavezetés Szaktanárok

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
1. Korszerű tudás		Az idegen nyelvű információhordozók bővítése (újságok, hanganyag, filmek)	ha kellő számban megrendelhetők az információhordozók	Tervezés a könyvtári beszerzéseknél	Könyvtáros Szaktanárok
		Az idegen nyelv eszközzintű használata	ha a 8. osztály végére képes a tanulók többsége az idegen nyelven kommunikálni	Tudásszintmérés 8. év végén Projektmunka Szituációs játékok	Nyelvtanárok
	1.2.4. <u>Társadalomtudományi ismeretek</u> alapjainak megteremtése A tanulók történelemszemléletének megalapozása, a nemzeti azonosságtudat erősítése	A tanulók eljuttatása a konkrét adatok, események elemzésével az általánosításig	ha 8. oszt. végére képesek összefüggést találni a történelmi események és a gazdasági fejlődés fontosabb állomásai között	Élményszerű történelemtanítás	Szaktanárok
		Különbségétel tények és vélemények között	ha a tanulók 8. év végére képesek különböző forrásokat elemezni és összehasonlítani tanári segítséggel	Forráselemzés, ábrák, diagramok elemzése vázlatírás	Szaktanárok
		Az időbeli és térbeli tájékozódás fejlesztése	ha képesek a tanulók a legfontosabb történelmi eseményeket térben és időben elhelyezni	Térkép, atlaszhasználat, időszak, időrendbe állítás	Szaktanárok

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
1. Korszerű tudás		A hagyományos paraszti értékrend és kultúra megismertetése	ha felismerik a népművészeti tárgyakat, népszokásokat, a paraszti munka éves rendjét	Néprajzi, helytörténeti kiállítások, kézműves foglalkozások, drámatikus játékok	Szaktanárok Napközis nevelők
	1.2.5. Ismerjék meg tanulóink a gyorsan változó <u>természettudományok</u> és az állandóan fejlődő <u>technika</u> eredményeit, melyek a természettudományi tantárgyak tanulását <u>alapjai</u> .	A tudomány fejlődésének, ágainak figyelemmel kísérése A technikai szemlélet, látásmód megalapozása A matematikai alpműveletek elsajátítása Becslési, viszonyítás, mérési képességek kialakítása A sík, a tér, az idő, a tömeg és mértékegységeinek ismerete	ha tanulóink a mindennapi élet megértéséhez szükséges tudományos technikai ismeretekkel rendelkeznek ha alapvető számolási készségük kialakul ha a tanulók képesek alapvető becslésekre, mérésekre ha a tanulók tájékozódni tudnak síkban, térben, időben	A fogalmak, képességek kialakítása tanítási órákon Gyakorlás Megtapasztalás Tevékenységek központú Módszerek Tévedés, vita, szabadság Anyag és eszközismeret a gyakorlatban	Szaktanárok Szaktanárok Szaktanárok Szaktanárok
	1.3. Alkotó gondolkodásra nevelés Iskolánk a tanulók kreativitását, aktivitását, mobilizálhatóságát alapul véve közvetít tudást, értéket	A problémafelvetés életszerű helyzetekből induljon ki.			

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
1. Korszerű tudás	1.3.1. Adassék meg a tanulóknak a felfedezés öröme, <u>legyenek cselekvő részesei a tudás megszerzésének.</u>	Az alapvető tanulástechnikák megismertetése, gyakoroltatása	ha a tanulóink alkotó módon alkalmazzák az egyes tantárgyak tanulásának technikáját, módszereit	Gyakoroltatás, követelés, ellenőrzés, beszámoló	A teljes tantestület
		A helyes tanulási szokások kialakítása tanórákon, napköziben, tanulószobán	ha a tanulók eredményesen vesznek részt az ismeretszerzésben	kooperatív tanulástechnikák	
		Ösztönzés az önálló ismeretszerzésre	ha kiselőadások tartásával ők maguk is ismeretközlők lesznek	Számítógép, internet használata	
	1.3.2. Teremtsünk egyensúlyt a lexikális ismeretek és a készségeken alapuló, hasznosítható tudás között, alakuljon ki a tanulóknak a <u>kreatív gondolkodásmód</u> , a problémamegoldó képesség	A természettudományos tárgyak összefüggéseinek és törvényeinek ismerete, gyakorlati alkalmazása A társadalmi törvényszerűségek észrevétele Az ismeretek ne legyenek elszigeteltek	ha a tanulók képesek a az alapvető természettudományos jelenségek, kísérletek értékelésére, műszaki leírások elemzésére forráselemzésre, térképolvasásra, táblázatok, képek, grafikonok elemzésére ha a tanulók a különböző tantárgyakban szerzett ismereteiket mozgósítani tudják	Visszajelzések a következő iskolafoktól	Tanítók, napközis nevelők, szaktanárok

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
2. Harmonikus személyiség	2.1. A reális önismeret, önértékelés kialakítása				
Célunk a közösséghez tartozás érzését megtapasztaló, saját értékeivel és hiányosságaival tisztában levő, egészséges lelkületű tanulók nevelése, személyes példaadás	Alakuljon ki tanulóinkban a reális énkép, ismerjék erősségeiket és gyengéiket is, keressék és találják is meg helyüket kisebb és nagyobb közösségekben! Szociális és életviteli kompetencia - az egyén belső, személyes harmóniájának és társadalmi beilleszkedésének segítése	Osztályfőnöki órákon és személyes beszélgetések alkalmával is segítsük tanulóinkat tükörbe nézni, a bírálatokat elfogadni, hiszen az ember erkölcsi megváltozásának alapvető feltétele, hogy megismerje önmagát.	ha tanulóink felismerik saját erősségeiket és gyengeségeiket ha képesek változtatni hibáikon ha önbírálatra képesek és mások bírálatát is elfogadják	spontán vagy irányított beszélgetések (egyéni, csoportos) szerepjátékok dráma és oszt. fői órákon	Osztályfőnökök napközis nevelők szaktanárok
	Alakuljon ki bennük a reális egyéni célok kitűzésének és követésének képessége		ha igényesek nemcsak másokkal, hanem önmagukkal szemben is ha nem ellenségei önmaguknak ha képesek felelősséget vállalni önmagukért	bírálat önbírálat tudatosítás	

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
2. Harmonikus személyiség	2.2. Igényes, pontos munkavégzésre nevelés				
	Alakuljon ki tanulóinkban az eredményes, hatékony munkavégzés igénye	Rendezett, személyes környezet kialakítása Esztétikus külalak írásbeli és gyakorlati munkáiban Az idővel való helyes gazdálkodás Rendszeresség, kitartás a tanulásban	ha a tanuló taneszközei tiszták és minden órán ott vannak ha a tanuló munkáinak külalakja tetszetős, tiszta ha munkáit időre befejezi	gyakorlás, rendszeres ellenőrzés	A teljes tantestület
		Megfelelő, teljesíthető célok kitűzése Ösztönzés a becsületes munkavégzésre	ha a célok eléréséhez megvan a tanulóknak az önismeret, önbizalom, önellenőrzés igénye ha a tiszta eszközökkel elért eredmény az értéke	kötelességtudat, rendszeresség, egészséges versenyszellem kialakítása, fejlesztése	
	2.3. Humánus, harmonikus szociális környezet, jó klíma kialakítása				
	Érezze az iskola minden tagja, hogy jó érzés a Dienes Valéria Általános Iskolához tartozni.	Törődésen, megértésen, rugalmasságon alapuló jó közérzet biztosítása diák-pedagógus más iskolai alkalmazott és a szülői ház között	ha szívesen adja hozzá a gyermekét a szülő, és az iskola keresettsége jelenlegi szinten marad	iskolaelőkészítő foglalkozások nyílt napok kapcsolat az óvónővel	alsós, felsős igazgatóh. a teljes tantestület, különös tekintettel az

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
2. Harmonikus személyiség	Tapasztalja meg a közösség megtartó erejét, a pozitív emberi értékek fontosságát, valamint a következetes szigor mellett az együttérző odafigyelést is.	Nyugodt, humánus, stresszmentes légkör biztosítása A legfontosabb személyiségjegyek, mint szeretet, jószág, őszinteség, gyengédség, nyitottság, türelem, segítőkészség, együttműködési készség kialakítása	ha pozitív, életre szóló élményekkel hagyják el tanulóink az iskolát, és továbbra is megmarad a kötődés az iskolához ha minden tanuló számára van legalább egy felnőtt, akitől lelki problémái megoldásához segítséget kérhet és kaphat ha a közösségek a pozitív emberi értékeket tartják követendőnek	személyes beszélgetések, meggyőzés személyes példaadás példakövetés értelmes célok választása az egyén és a közösség számára	osztályfőnökre ill. a DÖK vezetőire
		Céltudatosság, határozottság, döntési képesség kitartás, kudarcok leküzdésének képessége, becsületesség, közösségi érzés kialakítása Értelmes kockázatvállalás	ha a tanulók többsége valamennyi pedagógus támogatásával képes lesz céljai határozott képviselésére és közössége segítségével mind a siker, mind a kudarc megélésére	A megfelelő osztályfőnökök kiválasztása	iskolavezetés, ofői. mk. vez.
	2.4. A művészetek iránti érdeklődés felkeltése				
	Alakuljon ki tanulóinkban az esztétikai érzékenység és nyitottság, a szépség iránti fogékonyság, a jó ízlés iránti igény.	A szabadidős tevékenységek éves szintű tervezése	ha a tanuló közösségek évente egyszer kiállításon vesznek részt	Színház-, mozi-, múzeum- és hangversenylátogatások kiállítások megtekintése, rendezése	szabadidő szervező osztályfőnökök

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
2. Harmonikus személyiség		Drámaismereti alapok nyújtása Médiaismeret tanítása A folyosógaléria adta lehetőségek kihasználása A giccs és az értékes műalkotások közötti különbségtétel mindennapjaink ízlésében	ha alsó tagozaton évente kétszer, felsős tanulmányai során egyszer színház vagy hangversenylátogatáson vesz részt és azt megbeszélés is követi ha megtanulja a rendezvények látogatásának illemtanát, a kulturált viselkedés szabályait	A művészeti alkotások megtekintése előtt előkészítő beszélgetés, utána a látottak megbeszélése Tanulói munkák bemutatása a folyosógalérián	napközis nevelők rajztanárok magyartanárok
		Műsorokon, művészeti pályázatokon, versenyeken való aktív részvételre buzdítás, felkészítés	ha tehetséges tanulóink iskolai ünnepségeken és kulturális bemutatókon produkcióikkal színvonalas esztétikai élményhez juttatják társaikat, tanáraikat, szüleiket.	Műsorok betanítása, a részvétel megszervezése énekkar működtetése német szakkör	
3. Együttműködési készség	3.1. Az egyéni és a közösségi érdek egyeztetése				
Célunk a társadalmi beilleszkedés segítése, az együttműködési készség, a demokratikus magatartásformák elsajátíttatása	Tanulóink legyenek képesek az <u>egyéni és közösségi érdekek</u> összeegyeztetésére!	Jól működtetett iskolai házirend	ha tanulóink igénylik és felelősséggel el is végzik a közösségért vállalt feladataikat		oszt.fői munkaközösség
		A szokások, a törvényekhez való alkalmazkodás fontosságának megértése			

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
	3.2. Az alkalmazkodó-képesség fejlesztése				
	Alakuljon ki bennük az alkalmazkodás képessége, gyakorolják a közösségi együttélés formáit, tiszteljék az egyéniséget, fogadják el a máságot!	A közösségen belüli szerepek átélésével a tanulók felkészítése a közösségben való együttműködésre, a toleráns és empátikus viselkedésre, véleményük kulturált módon történő kifejtésére kialakul Szociális – életviteli és környezeti kompetenciák - toleranciára nevelés	ha életkoruknak megfelelően, a beszédpartnert tisztelve képesek véleményüket kifejteni ha tisztelik társaikat, tudomásul veszik, hogy nem minden ember egyforma ha csökken az agresszivitás, a trágár beszéd	Neveltségi szint mérése a magatartási szabályok betartása terén Jutalmazás, elmarasztalás rendszere	DÖK iskolavezetés oszt.fői munkaközösség
	3.3. A megalapozott döntéshozatal kialakítása				
	Legyen természetes igényük, hogy <u>döntést csak biztos információk birtokában hozzanak</u>	Lehetőség adása, hogy saját ügyeikbe beleszólásuk legyen, meghallgassák véleményüket Fejlődjön kommunikációs és kooperációs készségük	Ha vitázó és érvelő képességük ha kellő megalapozottsággal mondanak véleményt saját ügyeikről és véleményük meghallgatásra is talál	Vita, érvelés Tevékenykedtetés	DÖK tantestület
	3.4. Felelősségvállalásra nevelés				
	Olyan helyzetbe kell hozni tanulóinkat, hogy átélhessék a <u>megbízás felelősségét</u>	Az önálló ötletek, egyéni elképzelések támogatása, azok kölcsönös tiszteletben tartásának megkövetelése	ha a tanuló ki tud állni saját elképzelései és döntései mellett	Hozzászólás iskolai fórumokon	DÖK

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
4. Egészséges életvitel, életmód kialakítása Célunk fejlett testi-lelki állóképességgel rendelkező, környezetükért felelősséget vállaló tanulók nevelése, akik boldogulni tudó felnőttekként lesznek képesek beilleszkedni a társadalomba	4.1. Testi egészségünk megőrzése A testi nevelés irányuljon a gyermeki szervezet harmonikus fejlődési feltételeinek megteremtésére, az egészség fenntartására, a fizikai aktivitás megalapozására	A test fizikai karbantartása testnevelési és szabadidős foglalkozásokon A munka és a pihenés arányának optimalizálása Egészségügyi ismeretek nyújtása, a helyes étkezési gyakorlat kialakítása A természetjárás propagálása A szenvedélybetegségek	ha a tanulók szokásává válik testük edzése, karbantartása ha a tanulók nagy többsége megtanul úszni ha biztosítható hogy délután is több sporttevékenység közül választhasson a többség. ha alapvető ismeretekkel rendelkeznek a helyes	Tervezés a tantárgyfelosztásban és a napközis munkatervekben Előadások szakemberekkel Iskolai természetjáró szakkör	igazgató-helyettesek napközis nevelők, védőnő

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
4. Egészséges életvitel, életmód kialakítása	4.2. <i>Lelki egészségünk megőrzése</i>				
	Legyen a harmonikus testi fejlődés velejárója lelki egészségünk védelme és karbantartása	A stressz pozitív és negatív hatásainak tudatosítása A konfliktushelyzetek kezelése, a sikerek és kudarcok feldolgozásának segítése Az egészséges önbecsülés kialakítása Jól működő közösségek kialakítása	ha a serdülő segítséget kap kamaszkori testi-lelki bajaiban ha képes a közösségen belüli konfliktushelyzeteken társai és nevelői segítségével túljutni ha a tanuló nem önző ha öntudatosan, de szerényen viseli sikereit ha az iskolai közösség megtartó erejű	önismereti játékok beszélgetések interakciós játékok	osztályfőnökök dráma és irodalom-tanárok napközis nevelők

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
	4.3. Felkészítés a családi életre				
	A tanuló ismerje és készüljön fel a serdülőkorral járó testi és lelki változásokra, alakuljon ki helyes képe a család fontosságáról.	A testi-lelki változások tudatosítása A családon belüli szerepekre való felkészítés A gondoskodás, az együvértartozás, egymás segítésének fontossága Az idősek tisztelete, a bajba jutott emberek segítése	ha felvilágosítást kap a tanuló testi-lelki bajairól ha fogalma lesz a családon belüli munkamegosztásról ha kialakul benne az igény, hogy kapcsolatait felelősséggel alakítsa ha tiszteli, segíti az rászorulókat	felvilágosító előadások szituációs játékok beszélgetések	osztályfőnökök biológiatestőrök
4. Egészséges életvitel, életmód kialakítása	4.4. A környezetkultúra, a környezetvédelem iránti igény kialakítása				

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
	Legyen igény a tanulóknak közvetlen környezetük tisztántartására, ismerjék a környezetszennyezés káros hatásait, tudják, hogy a Földet az unokáinktól kaptuk ajándékba, ezért óvják a természetet.	A szűkebb és tágabb környezet rendjének kialakítása A természetvédelmi területek megismerése, a természet szeretetének, védelmének kialakítása A levegő-, víz- talajszennyezés károsító hatásainak megismerése, megelőzése	ha a tanulók igényesek lesznek környezetükre ha a dekoráció ízléses és környezetbarát az iskolában ha a tanulók a kirándulásokon őrzik a természet tisztaságát ha a tanulók évente egyszer hulladékgyűjtési vagy környezet szépítési akcióban vesznek részt	osztálydekorálás kirándulások, papírgyűjtés szervezése Föld napja, Madarak és fák napja rendezvényei	osztályfőnökök napközis nevelők szabadidő-szervező földrajz és biológia mk. vezető
	Szociális- életviteli kompetenciák - környezettudatos magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás	Közlekedésbiztonsági ismeretek adása	ha ismerik a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait	KRESZ-verseny iskolai közlekedési rendőrség működtetése	közlekedési szakreferens
	- az emberiség értékeinek védelme				

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
5. Hagyomány-örzés Célunk hazájukra, szűkebb pátiájukra, nemzeti és kisebbségi hovatartozásukra büszke, azok hagyományait ismerő, tisztelő és megőrző tanulók nevelése	5.1. Nemzeti értékeink, hagyományaink, jelképeink ismerete, megbecsülése, ápolása Alakuljon ki tanulóinkban az igény városunk, megyénk, hazánk földrajzi, történelmi, kulturális örökségének megismerésére, hagyományaink megőrzésére, ápolására.	Az egészséges nemzettudat megalapozása a honismeret tantárgyi modullal is Ismeretek nyújtása városunk, megyénk nagy személyiségeiről, néprajzi örökségünkről; patinás emlékhelyeink megismerése	ha ismerik tanulóink a megye, a város nevezetességeit, ha tudnak tájékozódni Szekszárdon ha múzeumlátogatással, rövidebb távú kirándulásokkal megismerik városunk múltját, Sárköz néprajzi hagyományait, népdalait, a székely népmeséket, dalokat, megtekintik tanulmányaik ideje alatt a Babits-házat, ismerik megyénk irodalmi örökségét ha évente legalább egy túrán környezetünk természetvédelmi kincseivel megismerkednek	séta a városban múzeumlátogatás, városismereti vetélkedő szervezése külső helyszínekkel kirándulások, túrák szervezése	osztályfőnökök történelem és magyartanárok napközis nevelők osztályfőnökök testnevelő-tanárok Osztályfőnökök
			ha jól előkészített tanulmányi kirándulásokon szereznek tanulóink ismereteket	tervezés a munkatervekben	

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
5. Hagyomány- őrzés			hazánk tájairól, nagyjairól és ha a kirándulásokat értékelés is követi		
		Élménynyújtó, színvonalas ünnepélyek rendezése nemzeti és iskolai évfordulókon	ha felismerik és tiszteletben tartják nemzeti és iskolai jelképeinket, külsőségekkel is megadják az ünnepnek a tiszteletet ha ismerik és 4. osztálytól éneklük ünnepélyeinken a Himnuszt	szerepeltetés	
	5.2.Névadónk – Dienes Valéria – életének megismerése, munkásságának tisztelete, emlékének ápolása				
	Minden tanulóink – életko- rának megfelelően - tudja, hogy ki volt Dienes Valéria, miért viseli iskolánk a nevét.	Ismerjék meg tanulóink azt a gazdag életművet, amit Dienes Valéria ránk hagyott Ünnepi műsorral emlékezzünk születésének és halálának kerek évfordulóiról	ha tudják tanulóink, hogy miért lehetünk büszkék névadónkra ha szívesen és sikeresen szerepelnek a szellemi és fizikai próbatételeken	Versenyeztetés, felkészítés Tervezés az iskolai és szakmai munkatervekben	osztályfőnökök napközis- nevelők szabadidő- szervező

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
5. Hagyomány- őrzés		Május 25-én Dienes napon vetélkedhetnek tanulóink névadónk életéből, helytörténeti ismeretekből, matematikából, anyanyelvből, futást rendezünk tiszteletére	ha élménynyújtó rendezvé- nyeink erősítik tanulóinkban az összetartozás élményét		Testnevelő- tanárok
	5.3. Nemzetiségi hagyomány- őrző munkánk folyamatosságának biztosítása				
		Hagyományápoló rendezvények szervezése (Sváb bál, Pünkösdi fesztivál) Szépkiejtési és egyéb német szaktárgyi verseny, nyelvi tábor szervezése Színházlátogatás szervezése Városi, város környéki hagyományőrző rendezvény szervezése városi és város könyéki iskolák számára	ha a tanulók többsége részt vesz ezeken rendezvényeken ha osztályonként 3-4 tanuló részt vesz a versenyeken ha a DBU rendezvényein évente legalább egyszer részt veszünk	tervezés az iskolai ill. munkaközösségi munkatervben színházlátogatás	A német nyelvi munkaközös- ség, németes osztá- lyok osztályfő- nökei némettanárok

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
6. Tehetség- gondozás	6.1. A tehetségek időbeni felismerése				
Alakuljon ki az igény tanulóinkban a hatékony, minél eredményesebb munkára, legyenek tisztában kiemelkedő képességekkel, azok kiaknázásának lehetőségeivel. Képviseljék közösségeiket a különböző szintű versenyeken legjobb tudásuk szerint.	Ismerjük fel időben tehetséges tanulóinkat!	Szakköri lehetőségek biztosítása magyarból és nyelvekből, matematikából és fizikából Napközis és egyéb délutáni foglalkozásokon lehetőség teremtése a művészetek és a sport területén tehetséges tanulók kibontakoztatására Iskolai lehetőség híján a tehetséges tanulók városi ill. más intézmények csoportjaiba irányítása	ha tehetséges tanulóink számára képességeik legsikeresebb kibontakoztatására a legmegfelelőbb helyet megtaláljuk	A lehetőségek biztosítása a tantárgyfelosztásban A humán erőforrás felkutatása a tevékenységhez	igazgató-helyettesek igazgató-helyettesek mk. vezetők
	6.2. A tehetségek kibontakoztatása				
	Segítsük a tehetségek kibontakoztatását tanítási órákon!	A differenciálás lehetőségének biztosítása csoportbontással, a hatékony nyelvtanulás lehetőségének megteremtése	ha a tanulókat képességeiknek megfelelően terheljük	differenciálás	minden pedagógus

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
6. Tehetség- gondozás		Minőségi csoportok kialakítása évfolyamonként matematikából felső tagozaton A tanulócsoporthoz számának csökkenése esetén kerüljön vissza a rendszerbe a legtehetségesebbek részére a <u>külön</u> <u>nívócsoport</u> matematikából Lehetőség szerint anyanyelvből is legyen kiscsoportos oktatás	ha biztosítani tudjuk a nívócsoportokat, a kiscsoportos nyelvi, informatikai oktatást		mk. vezetők igazgató- helyettesek
	A felismert tehetségek gondozása tanítási órákon kívüli lehetőségek teremtésével	Szakkörökön, sportkörökön kiscsoportokban a felismert tehetségek egyénre szabott gondozása Iskolai szintű versenyek szervezése különböző tantárgyakból Művészeti, kulturális vetélkedők, sportversenyek szervezése Mozgósítás ill. felkészítés felmenő rendszerű ill. levelező versenyekre	ha tanulóink megtalálják maguknak az eredményes szereplés lehetőségeit iskolai, városi, megyei ill. országos versenyeken ha megfelelő tanári segítséget kapnak az eredményes felkészüléshez	Versenyek tervezése az iskolai és a munkaközösségi munkatervben A tehetségekért alapítvány működtetése	mk. vezető iskolavezetés szaktanárok a kuratórium tagjai

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
7. Hátrány- kompenzáció	7.1. Gyermek és ifjúság- védelem				
Célunk a szociális hátrányok, magatartási és tanulási zavarok időbeni felderítése, az ezen zavarokból adódó nehézségek enyhítése, a zavarok kezelésére a sajátos technikák elsajátítása	Az iskolának biztosítani kell az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata és a Nemzetközi Egyezmény a Gyermekek Jogairól c. deklaráció előírásait	A társadalomban bekövetkezett változások miatt fokozottan figyelünk gyermekvédelmi feladatokra, megkülönböztetett módon a prevencióra	ha eredményesen derítik fel gyermekvédelmi felelőseink az osztályfőnökök jelzéseire a kulturális hátrányt, az anyagi és erkölcsi veszélyeztetettséget és a tanulók segítségére tudnak lenni egészségük megőrzésében	családlátogatás összehangolt munka az osztályfőnökök és a gyermekvédelmi felelősök között	osztályfőnökök gyermekvédelmi felelősök
		Beiskolázási segély szempontjainak meghatározása	ha az osztályfőnökök informálják a szülőket az őket segítő lehetőségekről	őszinte, bizalmas légkör kialakítása szülők és az osztályfőnökök között	osztályfőnökök
		A gyermekek emberi méltóságának tiszteletben tartása	ha nem alkalmazunk megalázó módszereket, hangnemet a tanulókkal szemben		Iskolavezetés mk. vezetők
			ha a tanuló megfelelő fórumon eredményesen szót emelhet önmagáért és társaiért	A ped. értékelés szempontjai szerint iskolagyűlések szervezése	DÖK

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
7. Hátrány- kompenzáció	7.2. A magatartási zavarok kezelése				
	A magatartási zavarokkal küzdő tanulóinkat önismertük fejlesztésével tegyük képessé a kulturált társas-kapcsolatok építésére, ill. fenntartására	A szocializáció segítése osztályfőnöki és dráma órákon szerepjátékokkal A toleranciára, a másság elfogadására nevelés a közös-ségen belül Továbbképzéseken való rész-vétellel felkészülés a problémák kezelésére Magatartási zavarokkal küsz-ködő tanulók szakemberhez irányítása Pedagógiai szakasszisztens, szociális munkás segítségének a kérése Rendszeres kapcsolattartás a problémás tanulók szüleivel	ha csökken a perifériára került tanulók száma ha megtanulják a tanulók egymást türelemmel elfo-gadni ha van eszköztárunk a magatartási problémák kezelésére ha időben felismerjük a segítségre szoruló tanulókat és a leghatékonyabb segítőt megtaláljuk számukra ha tartalmas és sikeres kap-csolatot tudunk kialakítani a Nevelési Tanácsadóval ha létesíthető szakasszisztensi állás	interakciós játékok célirányos to-vábbképzési terv partnerkapcso-lati rendszerünk eredményes működtetése a humán erőfor-rás tervezése	osztályfőnökök szaktanárok iskolavezetés iskolavezetés IFCS vezető fenntartó szaktanárok osztályfőnökök
			ha a meghívásos fogadó-órákra eljönnek a meghívott szülők	partnerkapcsolat a szülői házzal	szaktanárok osztályfőnökök

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
7. Hátrány- kompenzáció			ha az ellenőrző könyvet rendeltetésének megfelelően használja pedagógus, szülő egyaránt		
	7.3.A felzárkóztatás a képességfejlesztés biztosítása				
	A tanulási nehézségekkel küzdőknek is legyen esélyük a fejlődésre, képességeik fejlesztésére, sikerélményre.	A differenciálás alkalmazása a tanítási órán Az adaptív tanulásszervezés modelljét alkalmazva valamennyi tanuló számára eredményes tanulási feltételek biztosítása A képességfejlesztés formáinak biztosítása A fejlesztőpedagógusi végzettség megszerzése A fejlesztő foglalkozások kiterjesztése 6. osztályig Differenciált foglalkozások megszervezésének alapjai: - egyéni képességek - problémák - tempó	ha a tanítási órákon visszaszorul a frontális munka ha a házi feladatokat is a tanulók képességeihez igazítva adjuk ha megmarad a kiscsoportos nyelvi és informatikai oktatás ha lesz kellő számú korrepetálás ha főállású fejlesztő pedagógus(ok) a 6. évfolyamig kidolgozott rendszerben dolgozhat(nak)	Adaptív tanulás-szervezés új tanulási technikák alkalmazása a MAG program megismerése a tanulási motiváltság erősítése továbbképzési, ill. humán erőforrási terv együttműködés a fejlesztő pedagógussal, logopédussal	a teljes tantestület a programban résztvevő nevelők iskolavezetés iskolavezetés mk. vezetők minden pedagógus

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
7. Hátrány- kompenzáció					
	7.4. sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása	Ellátásukhoz külsős szakemberrel (gyógypedagógussal) kötött megbízási szerződés			
	- tartós tanulási zavarral küzdők: • pszichés fejlődési zavar • diszlexia • diszgráfia • diszkalkulia - tartós tanulási akadályozottság • értelmi fogyatékosok	Készség és képességfejlesztéssel összefüggő dokumentumok vezetése: - lehetséges fejlesztési eljárások - terápiák bemutatása - folyamatdiagnosztika és egyéni fejlesztési terv - mentesítés lehetőségei: egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből, értékelés, minősítés alóli felmentés - pedagógiai vélemény - a pedagógiai mérés, értékelés sajátos szempontjai	ha sajátos pedagógiát és nyelvezetet, gyógypedagógiai módszereket alkalmazunk. Ha igazodik a tanulók eltérő képességeihez. Ha jó az együttműködés: - az érintett gyermekkel - a szülőkkel - a Szakértői és Rehab. Bizottsággal - a Nevelési Tanácsadóval - tanítókkal - tanárokkal - logopédusokkal - fejlesztőpedagógussal	Sindelar Grafomotoros fejlesztés Olvasás tanítás Meixner módszerrel A gyógypedagógia körében alkalmazott módszerek	gyógypedagógus

Célok	Részcélok	Feladatok, tevékenységek	A teljesítés kritériumai Sikeres, ...	Módszerek, eljárások	Felelősök
8. Német nemzetiségi nyelvi oktatás, két-nyelvű oktatás	8.1 A német nemzetiségi nyelv eszközzintű használatának kialakítása				
Iskolánknak, a Dienes Valéria Általános Iskola, Grundschulének, sajátosságából adódóan speciális célja a német nemzetiségi nyelv elsajátíttatása, ápolása, illetve annak biztosítás, hogy a különböző tantárgyakat is képesek legyenek német nyelven tanulni	Legyenek képesek tanulóink a német nyelvet – az anyanyelvi ismeretekkel összhangban – a kommunikáció eszközeként használni	A tanítási órák hatékony kihasználása kiscsoportos nyelvtanítással A használható nyelvtudás elsajátíttatása a modern információhordozók birtokában A nyelvi labor maximális kihasználása	ha garantálható a bontott csoportos nyelvoktatás ha a német nyelvet emelt óraszámú tanulóknak nagy többsége alapfokú nyelvvizsgát tesz a 8. osztály végéig ha megismerik tanulóink elődeink népszokásait ha a nyelvet a mindennapi kommunikáció eszközeként tudják használni	tervezés a tantárgyfelosztásban nyelvvizsgaelőkészítők szervezése találkozók szervezése nagyszülőkkel, német anyanyelvű vendégekkel	igazgatóhelyettesek német nyelvtanárok nyelvtanárok
	8.2. Két tanítási nyelvű oktatás színvonalának emelése				
	A szaktárgyi anyag elsajátíttatása magasabb nyelvhazsánlati szinten	Felkészülés a szaktárgyak német nyelven való tanítására A modern információhordozók kihasználása Német nyelvű videofilmek, CD-romok beszerzése	ha lehetőséget teremtünk a német óráknak a számítástechnika teremben való megtartására ha a könyvtár állománya megfelelő lesz	A humán erőforrás és a továbbképzések tervezése kapacitásbővítés a számítástechnika teremben eszközbeszerzés	iskolavezetés, szaktanárok iskolai könyvtáros

